

GŁOS

TYGODNIK NOWOHUCKI

Węzeł Grębatów oddany do użytku → str. 3

Powstały nasypy, nowe wiadukty, dwujezdniowa ulica, ścieżki rowerowe, chodniki i gruntownie zmodernizowana linia tramwajowa.

Nowy podcast o tematyce nowohuckiej → str. 5

W grudniu ukazały się dwa premierowe odcinki podcastu Katarzyny Kobylarczyk z cyklu „Nowohucianki”.

Wszyscy wszystkim ślą życzenia → str. 6-7

Koncert kolęd na Wzgórzach → str. 9

35 lat SM Mistrzejowice Północ → str. 13

REKLAMA

KARP KRÓLEWSKI

lin • amur • szczupak • sandacz • sum

Plac Targowy „PIAST” paw. 3 os. Piastów 60A 31-625 Kraków

REKLAMA

INTROLIGATOR

CENTRUM B,
BLOK 7

www.oprawaksiazek.pl

ŻYCZYMY RADOSNYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA

REKLAMA

Santander
CONSUMER BANK

10x0%

raty
10x0%

SPRAWDŹ

Redaktor naczelny: Jan L. Franczyk.
Redaguje zespół.
Telefon red.: 12 643-44-33 Faks: 12 643-66-33
E-mail: redakcja@glos-tn.krakow.pl
Adres: al. Jana Pawła II 232, 31-913 Kraków.
Wydawca: „Graf-Press” sp. z o.o. Kraków.
Skład Marcin Świątkowski
Druk: POLSKA PRESS Sp. z o.o., Oddział
Poligrafia, Drukarnia Sosnowiec
Nr indeksu: 358835. ISSN: 1231-8582.
Redakcja nie bierze odpowiedzialności za treść
zamieszczanych ogłoszeń.

Zdrowie

- Jedyny w Polsce basen solankowo – siarczkowy
- Nowoczesna przychodnia rehabilitacyjna z kąpielami w najsilniejszej na świecie wodzie siarczkowej.

tel.: 41 377 65 55

Relaks

- basen rekreacyjny z wodą mineralną i urządzeniami masującymi
- Profesjonalne saunarium z jacuzzi zewnętrznym i wypoczywalnią

tel.: 41 377 65 65

**ŹRÓDŁO ZDROWIA I RELAKSU
W TWAM ZASIĘGU**

BASENY MINERALNE
SOLEC-ZDRÓJ

www.basenymineralne.pl

Czynne przez 7 dni w tygodniu

Szanowni i Drodzy Czytelnicy „Głosu. Tygodnika Nowohuckiego”. Oddajemy do Waszych rąk świąteczny, podwójny numer naszej nowohuckiej gazety. Z okazji Świąt Bożego Narodzenia życzymy wszystkim, by spełniły się Wasze najskrytsze marzenia, by te szczególne święta stały się świętami Miłości, Radości, Braterstwa i wzajemnego Szacunku. Przy okazji informujemy, że kolejny, już noworoczny numer „Głosu. Tygodnika Nowohuckiego” ukaże się w sprzedaży 2 stycznia 2026 roku.

Zespół redakcyjny Głosu.
Tygodnika Nowohuckiego

**DYŻUR
W GŁOSIE**

Z dziennikarzami można kontaktować się za pomocą poczty e-mail.
Redaktor Jan Franczyk.
Adres e-mail: franczykjan@gmail.com

Na prośbę Czytelników uruchamiamy również stały dyżur telefoniczny w każdy ostatni czwartek miesiąca w godz. 9.30-10.30 pod numerem telefonu 12 643 44 33.

Kronika pamięci

Zarząd Krakowskiego Związku Emerytów Rencistów i Osób Niepełnosprawnych zorganizował tradycyjne spotkanie świąteczne dla seniorów z Mistrzejowic w Zielonej przy wsparciu prezydenta Miasta Krakowa Aleksandra Miszalskiego. Elżbieta Pyka prezes Związku powitała liczne grono gości: pełnomocnik prezydenta ds. Polityki Senioralnej Martę Wodyńską, Dominikę Babicz zastępcę dyrektora Wydziału Administracyjnego UMK, radnych miasta Krakowa Bogumiłę Drabik i Marka Hohenauera, członka zarządu Wodociągów Krakowskich Wojciecha Szczepanika, b. wojewodę małopolskiego Józefa Pilcha, którzy złożyli życzenia seniorom. Oplatki pobłogosławił proboszcz parafii pw. św. Maksymiliana Kolbe w Mistrzejowcach ks. Andrzej Kopicz, którymi podzielili się składając sobie życzenia świąteczne przybyli na spotkanie seniorzy

z Mistrzejowic razem z gośćmi. Kolędy pięknie zaśpiewały „Seniorinki” przy akompaniementie Mariana Soji, a zebrani kolędownali razem z zespołem. Seniorzy zostali ugoszczeni smacznym obiadem. Jak nas

poinformowała prezes KZE-RiON Elżbieta Pyka wielu seniorom wymagającym pomocy zostaną przekazane paczki świąteczne.

(mp) Fot. autor

Prezes Krakowskiego Związku Emerytów Rencistów i Osób Niepełnosprawnych Elżbieta Pyka razem z całym Zarządem składa wszystkim Seniorom najlepsze życzenia świąteczne i życzy Do Siego Roku 2026.

LIDIA SERAFIN NA ŚWIĘTA

Lidia Serafin, prowadząca cukiernię z tradycjami na os. Zielonym proponuje przepis na świąteczny makowiec zawijany: Składniki dla 16 porcji - masa makowa - 500 g, biało jajka - 2 szt., mąka pszenna typ 550 - 470 g, drożdże świeże - 33 g, żółtko jajka - 5 szt., sól - 2 g, mleko 2% - 130 ml, masło - 100 g, cukier - 130 g, mak niebieski - 60 g, cukier puder - 250 g. Masło roztop i ostudź. Drożdże rozkrusz do ciepłego mleka. Dodaj łyżkę cukru i 2 łyżki mąki. Dobrze wymieszaj. Rozczyn przykryj ściereczką i odstaw na 10-15 min. Do innej miski przesiej mąkę, dodaj do niej szczyptę soli, 5 żółtek, cukier oraz rozczyn. Wymieszaj składniki szpatułką, a potem wyrób ciasto ręcznie na jednolitą masę. Dodaj ostudzone masło i wyrabiaj ciasto przez ok. 10 min. Ciasto odłóż do miski i przykryj ściereczką. Odstaw na 60 min w ciepłe miejsce.

Masę makową umieść w misce. Białka ubij na pianę. Przełóż je do miski z makiem i wymieszaj. Ciasto drożdżowe podziel na dwie części. Pierwszą z nich rozwałkuj i umieść na niej masę makową (pamiętaj o zostawieniu tzw. ramki). Zawij ciasto w rulon. Z drugim kawałkiem ciasta postąp w ten sam sposób. Makowiec zawij w papier do pieczenia, ale w środku pozostał 1,5 cm wolnej przestrzeni. Makowce umieść na blaszce do pieczenia. Piekarnik nagrzej do 190 stopni. Makowce piecz ok. 40-45 min. Przygotuj lukier. Do miseczki wlej 4 łyżki ciepłej wody i wsyp cukier puder. Całość wymieszaj. Kiedy konsystencja lukru będzie jednolita, możesz posmarować makowiec. Następnie posyp ciasto suchym makiem.

(mp) fot. autor

Lidia Serafin wraz z załogą cukierni życzy Klientom i Czytelnikom „Głosu” radosnych i rodzinnych Świąt Bożego Narodzenia oraz sukcesów zawodowych i prywatnych w 2026 r.

- Andrzej BŁACHUT, lat 81
- Emilia DYMEK, lat 98
- Janina ENGEL, lat 91
- Ryszard GRABANIA, lat 66
- Ludwik LIS, lat 101
- Anna LISKIEWICZ-MYLIUS, lat 73

- Irena MIREK, lat 85
- Józef MIZAK, lat 92
- Piotr NOWAK, lat 87
- Maciej PAJĄK, lat 70
- Grażyna PAŁKA, lat 69
- Władysława PAWLINA, lat 95

- Ryszard POCIECHA, lat 72
- Stanisław RAJSKI, lat 90
- Bolesław ROZPUTYŃSKI, lat 94
- Dorota RUDY-RUDKOWSKA, lat 82
- Anna SERWIŃSKA-OLSZAMOWSKA, lat 68

- Jan STĘPIEŃ, lat 85
- Zofia SZCZUREK, lat 90
- Czesława ŚLĘZAK, lat 86
- Jerzy WOJTUSIK, lat 73
- Lucyna ZIOMEK, lat 81

REKLAMA

KARAWAN GRUPA
FIRM POGRZEBOWYCH
TRADYCJE OD 1981 ROKU

CAŁĄ DOBĘ 12 411 11 11
również w
Niedziele i Święta **12 658 21 11**

Kompleksowe Usługi Pogrzebowe

- Całodobowy odbiór osób zmarłych z domów rodzinnych, szpitali, domów opieki, hospicjów
- Przechowywanie ciał zmarłych we własnej chłodni
- Kremacje, certyfikowane balsamacje,
- Reprezentujemy Rodzinę w urzędach, instytucjach, kancelariach kościelnych i zarządach cmentarzy
- Dokonujemy wszelkich opłat związanych z pogrzebem
- Bezgotówkowe rozliczanie pogrzebu w ramach zasiłku pogrzebowego

Gwarantujemy najlepsze ceny usług pogrzebowych

ul. Rakowicka 26a 12 222 00 30

ul. Rakowicka 33a 12 412 89 83

ul. Wrocławska 8 12 631 77 95

Krakowskie Krematorium ul. Wielogórska 20 12 413 33 33

ul. Dolnych Młynów 3 12 632 11 22

ul. Bieżanowska 24 12 658 21 11 cała dobę

ul. Reduta 3B 12 222 50 49

Cm. Batowice 12 413 63 46

Cm. Grębałów 12 645 14 35

Sieroszewskiego 5 12 686 61 45 cała dobę

ul. Ćwiklińskiej 10 606 793 279

www.karawan.pl

WĘZEŁ GRĘBAŁÓW ODDANY DO UŻYTKU

Kierowcom udostępnione zostało 2,6 km drogi ekspresowej S7 oraz nowy węzeł Grębałów. To równocześnie kolejne kilometry IV obwodnicy Krakowa. - Do domknięcia pełnego ringu brakuje jeszcze odcinka Mistrzejowice - Grębałów o długości 3,5 km, który planujemy otworzyć jesienią przyszłego roku - powiedziano nam w krakowskim oddziale Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Oddany w ubiegłym tygodniu odcinek S7 rozpoczyna się na węźle Grębałów. To miejsce

łączy trasę S7 z ul. Kocmyrzowską, którą biegnie droga wojewódzka nr 776 do Buska-Zdroju. Z ronda, które powstało nad S7, można również pojechać ul. Łowińskiego w kierunku Mistrzejowic i Kombinatu. Rondo funkcjonuje na razie jako jednopasowe. W przyszłości, po otwarciu odcinka S7 do Mistrzejowic, będą na nim miejscami nawet trzy pasy ruchu.

Budowa węzła Grębałów była jednym z największych przedsięwzięć na budowie tego odcinka S7. Teren ten zmie-

nił się w ostatnich latach nie do poznania. Zniknęły dawne wiadukty tramwajowe, pamiętające jeszcze czasy kolei prowadzącej do Kocmyrzowa, nie ma już też jednopasowej ul. Kocmyrzowskiej. W to miejsce powstały nasypy, nowe wiadukty, dwujezdniowa ulica, ścieżki rowerowe, chodniki i gruntownie zmodernizowana linia tramwajowa. Na samym węźle powstało 11 obiektów, w tym trzy wiadukty tramwajowe. Zbudowanych zostało również 8 zbiorników retencyjnych o łącznej pojemności prawie 7 mln l. W pobliżu odbudowano także schron amunicyjny „Dłubnia”.

Jak się dowiedzieliśmy w Generalnej Dyrekcji Dróg Kra-

jowych i Autostrad, odcinek S7 Grębałów - Nowa Huta to południowy fragment ponad 18-kilometrowej trasy między Widomą a Nową Hutą. Ta inwestycja otrzymała 534 760 674,27 zł dofinansowania ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz 420 700 000,00 zł dofinansowania ze środków Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko. Koszt prac to prawie 1,7 mld zł. Odcinek buduje konsorcjum Gulermak (lider), Gülermak Ağır Sanayi İnşaat ve Taahhüt oraz Mosty Łódź.

(f) Fot. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad - Oddział Kraków

**Życzymy Państwu
ciepłych, serdecznych, rodzinnych Świąt,
dających okazję do przebywania
z bliskimi, których nie mamy
obok siebie na co dzień.
Niech te świąteczne dni będą
dla Was radosne
i sprawią, że wkroczycie
w Nowy Rok pełni nadziei
i szlachetnych uczuć.**

**Niech ta świąteczna
atmosfera pełna spokoju
i miłości przeniesie się
na wszystkie dni Nowego Roku.**

**Komisja Robotnicza Hutników
NSZZ Solidarność**

Drodzy Mieszkańcy Nowej Huty!

**Za kilka dni
będziemy obchodzić
Święta Bożego Narodzenia,
upamiętniające narodziny
Jezusa Chrystusa.**

**Dla nas chrześcijan to czas szczególny.
I z tej okazji pozwalam sobie
złożyć Państwu najserdeczniejsze życzenia
zdrowych, spokojnych i pełnych ciepła Świąt.**

**Niech pamięć o tym radosnym wydarzeniu,
jakim były narodziny Jezusa,
wypełni Państwa serca
nadzieją, radością i miłością.**

**Pragnę także u schyłku starego roku życzyć,
aby ten nowy 2026 rok obfitował Państwu
we wszelką pomyślność oraz był czasem
spełnienia wszystkich planów i zamierzeń.**

**Ireneusz Raś
Poseł na Sejm RP**

**Tydzień
FELIETON
JANA
FRANCZYKA**

**URODZIŁ SIĘ,
BYM GO DOTKNAŁ**

Święty Karol de Foucauld, który przeszedł w swoim życiu drogę od hulaki i utracjusza do zakonnika trapisty, a w końcu pustelnika, i który większość swoich lat spędził wśród ludu Tuaregów w Algierii, pozostawił po sobie rozmyślanie poświęcone Bożemu Narodzeniu, które po latach zostało opublikowane w jego „Antologii pism duchowych”. W dziesięciu punktach mówi, po co Jezus się urodził. Pięć odpowiedzi wiąże on z samym Jezusem, a kolejnych pięć ze sobą i... z każdym z nas. Ale oddajmy głos samemu Karolowi...

„Jezus urodził się po to, by: 1 - móc za nas umrzeć, 2 - móc za nas cierpieć, 3 - móc dla nas pracować, 4 - móc dla nas żyć, 5 - móc dać nam siebie w swoim ciele i duszy. Jezus urodził się też po to, by: 6 - Go pocieszyć, 7 - Go naśladować, 8 - Go poznać, 9 - Go dotknąć, 10 - Go zobaczyć”.

Powtórzmy to raz jeszcze w bardziej prostym zapisie. Je-

**„Święty Karol
de Foucauld
w dziesięciu
punktach mówi, po
co Jezus się urodził**

zus urodził się po to, by móc za nas umrzeć, by móc za nas cierpieć, by móc dla nas pracować, dla nas żyć i by móc nam siebie dać w swoim ciele i duszy. Jezus urodził się także po to, bym Go pocieszył, bym Go naśladował, bym Go poznał, dotknął, bym Go zobaczyć.

Bardzo ciekawe i głębokie spojrzenie na tajemnicę Bożego Narodzenia świętego Karola de Foucauld, który jako zakonnik i pustelnik pragnął aby każdy, kto go spotka, zobaczył w jego dobroci dobroć Jezusa - jak po latach mówił o Karolu papież Franciszek.

Jan L. Franczyk

Ośrodek Kultury Norwida

+ 19 XII, godz. 11:00 (Galeria Huta Sztuki, os. Górali 5) – „Dom Sztuki. Dom Ludzi. 70 lat Ośrodka Kultury Norwida” – wystawa jubileuszowa. Kuratorka: Barbara Solecka. Wydarzenie w ramach 70-lecia Ośrodka Kultury Norwida. Partner: Kraków Nowa Huta Przyszłości S.A.

+ 19 XII, godz. 18:00 (Kuchnia Ośrodka Kultury Norwida) – Grupa literacka Sylaba. Otwarte

spotkanie twórcze dla piszących poezję i małe formy prozatorskie. Prowadzenie: Krzysztof Lisowski. Wstęp wolny, ale obowiązują zapisy do 18.12, e-mail: k.kosowska@okn.edu.pl.

+ Grudzień 2025 (strona internetowa Ośrodka Kultury Norwida, Spotify) – Okazja do odsłuchania dwóch nowych podcastów z serii „Nowohucianki”: „Bibliotekarki” i „Dyrektorki”. Nowohucianki: Bibliotekarki. Wydarzenie w ramach 70-lecia Ośrodka Kultury Norwida.

+ Grudzień 2025 (Ośrodek Kultury Norwida, os. Górali 5) – Okazja do uczestniczenia w indywidualnym spacerze dźwiękowym „Cząstki zdarzeń” w aplikacji internetowej Echoes. Start sprzed budynku Ośrodka Kultury Norwida. Wydarzenie w ramach 70-lecia Ośrodka Kultury Norwida. (f)

ETERNITY. WYBIERAM CIEBIE to błyskotliwa i wzruszająca komedia romantyczna, w której zawieszone między niebem a ziemią dusze mają siedem dni, by podjąć decyzję o swym dalszym losie – i miłości. Joan staje przed wyborem najtrudniejszym z możliwych. O jej względy stara się nie tylko Larry, u boku którego spędziła całe życie, lecz także jej pierwszy ukochany, utracony wcześniej Luke. Co przeważą: płomienne, młodzieńcze, pełne namiętnej pasji uczucie czy nieprzerwane oddanie przez dekady bycia razem? Film będzie można zobaczyć również w Filmowym Klubie Seniora i Seniorki we wtorek 16 XII o godz. 13:30.

NORYMBERGA to thriller historyczny, w którym główne role zagraли Russell Crowe i Rami Malek. Jest rok 1945. Cały świat żyje rozpoczynającym się w Norymberdze procesem nazistowskich zbrodniarzy wojennych. Prokurator Robert H. Jackson, który jest głównym oskarżycielem z ramienia Stanów Zjednoczonych, wie, że główny oskarżony Hermann Göring jest człowiekiem nie tylko bezlitosnym, ale także błyskotliwie inteligentnym, więc uzyskanie jego obciążających zeznań to zadanie ekstremalnie trudne. Młody psychiatra Douglas Kelley otrzymuje więc misję zbliżenia się do Göringa, nawiązania z nim relacji i uzyskania od niego informacji, które będą miały kluczowy wpływ na wynik procesu. Ich relacja staje się niebezpiecznym tańcem manipulacji, prawdy i pozorów.

Włoska komedia obyczajowa **W INNYM ŚWIECIE** jest pełną humoru opowieścią o walce o marzenia i ideały. Michele Cortese, nauczyciel szkoły podstawowej, po 35 latach nauczania w miejskiej dżungli, przeprowadza się ze stolicy do sielskiej wioski w Parku Narodowym Abruzji. Ma nadzieję, że w tym spokojnym miejscu uda mu się znaleźć szczęście i odzyskać wiarę w wartość zawodu nauczyciela. Jednak życie w górach, i to w środku zimy, jest bardziej wymagające, niż mógł sądzić. Powoli pokonuje wielkomiejskie przyzwyczajenia i żyje się z – początkowo podśmiewającymi się z niego – mieszkańcami wioski. Kiedy wszystko wydaje się iść w dobrym kierunku, nadchodzi niespodziewana wiadomość, że szkoła zostanie zamknięta z powodu braku zapisów. Rozpoczyna się wyścig z czasem, a pomysł na ocalenie szkoły wydaje się być mocno kontrowersyjny... Seanse w sali Mały Metraż

Od 22 grudnia do 1 stycznia Kino Sfinks będzie nieczynne.

Duża Scena, os. Teatralne 34

+ 19 XII (piątek), godz. 19 – Folwark zwierzęcy.
+ 20 XII (sobota), godz. 18 – Folwark zwierzęcy.
+ 21 XII (niedziela), godz. 17 – Folwark zwierzęcy.
+ 27 XII (sobota), godz. 19.15 – Pignon i Urząd Skarbowy /Cher Trésor/
+ 28 XII (niedziela), godz. 16.30 – Pignon i Urząd Skarbowy /Cher Trésor/
+ 31 XII (środa), godz. 18 i 20.45 – Akt równoległy.

Scena Pod Ratuszem, Rynek Główny 1

+ 19, 20 i 21 XII (piątek, sobota i nie-

dziela), godz. 19 – Tramwaj zwany pożądanym.
+ 27 XII (sobota), godz. 17 – Wstyd.
+ 28 XII (niedziela), godz. 20 – Wstyd.
+ 31 XII (środa), godz. 18 i 20.15 – Sarenki.

TIM/Scena Kolorowa, os. Teatralne 23

+ 28 XII (niedziela), godz. 14 – Preskot.

TIM/Scena Warsztatowa, os. Teatralne 23

+ 19 XII (piątek), godz. 9 – Lokomotywą przez świat.
+ 20 XII (sobota), godz. 14 – Lokomotywą przez świat.

ŚWIĄTECZNE

W tym roku niczego nie brakuje na święta. Obyśmy tylko poddali cenom. Choć trzeba przyznać, że niektóre artykuły potaniały w stosunku do ubiegłego roku. Tak jest z karpem, którego cena z trzydziestu kilku złotych za kg w ub. roku zeszła do 30 zł/kg, a nawet niżej, za całą rybę. Tyle karp kosztuje na pl. Targowym „Piast”,

gdzie jest sprzedawana ryba ze znanej ekologicznej firmy, odżywiana naturalnym pokarmem. Kupimy tu także amura po 32 zł/kg, szczupaka i jesiotra po 55 zł/kg, a był nawet lin. Ryba jest zabijana i patroszona na miejscu gratis. Oczywiście rybę kupimy też na innych placach, ale polecam tę z „Piasta”, przekazując życzenia świąteczne od Mariana Zobka i Mateusza Atlasa z załogą.

Na pl. Bieńczyckim kupimy choinki i ozdoby świąteczne w dużym wyborze. Choinki w zależności od rodzaju i wielkości są w zróżnicowanych cenach od tańszych świerków po 120-130 zł/szt. do droższych jodeł kaukaskich po 180-200 zł/szt. Polecam zakupy ze szkółki w Grabiu np. jodełki z korzeniami, którą po świętach możemy zasadzić w ogrodzie lub lesie za 140 zł. Są oczywiście mniejsze choinki po kilkadziesiąt złotych, a nawet nieduże robione z zielonych gałązek po 20-30 zł/szt. Sama duża gałąź zielona kosztuje 10 zł lub tyle samo zapłacimy z kilka małych gałązek. Jest duży wybór jemioli w cenach od 5 do 50 zł. Stroiki w zależności od wielkości kosztują od 20 do 120 zł. Polecam zakupy w kwiaciarni „Cupido”, gdzie pani Rita przyjmie zamówienia nawet na wyszukaną ikebanę świąteczną, a jest tu olbrzymi wybór przeróżnych ozdób świątecznych, nawet pojedyncze kwiatki są po kilka złotych szt. Na tym placu jest duży wybór owoców i jarzyn. Teraz kupimy suszone owoce na tradycyjny kompot. Jabłka kosztują 20 złm hruszki 25 zł, a śliwki suszone i wędzone są od 20 zł z pestkami do 30 zł bez pestek. Jedyne morele są po 40 zł/kg. Oczywiście jest charsznicka kapusta kiszona po 10 zł/kg do której dokupimy groch huskany i kolejna potrawa na stół świąteczny gotowa. Polecam „Boski chrzan” od Arka do wędlin, gdzie kupimy też inne przetwory, domowe, a także prawdziwy sok malinowy po 25 zł za butelkę ½ litra. (sp) Fot. autor

Złotówka nadal się umacnia. W kantorze na pl. Bieńczyce paw. 7 tel. 12 641-46-36 zanotowaliśmy następujące kursy walut: USD: 3,58-3,63 zł, euro: 4,20 -4,24 zł, GBP: 4,78-4,83 zł, CHF: 4,49-4,54 zł. Aktualne kursy walut www.kantorjb.pl

TISCHNER. ROZMOWY Z MISTRZEM

Widoczna na okładce książki uśmiechnięta, dobrotliwa twarz ks. Józefa Tischnera (1931-2000), wybitnego uczonego i duchownego, intelektualisty ale też wielkiego człowieka, sugeruje czytelnikowi smakowitą ucztę. I w istocie taką potrawą jest zbiór jedenastu najważniejszych wywiadów, zdaniem wydawcy, jakie ten mocarz myśli i serca udzielił różnym mediom ponad trzydzieści lat temu.

Bohater tej opowieści był osobą niezwykłą. Z jednej strony filozof o międzynarodowej renomie, autor kilkudziesięciu książek, z których wiele trafiło na listy bestsellerów, na czele z najśłynniejszą – gawędziarską Historią filozofii po góralsku. Poczytność zdobyły też jego pozycje trudniejsze intelektualnie, przykładem tomy Myślenie wobec wartości, Niszczący dar wolności, Świat ludzkiej nadziei. Ich autor cieszył się uznaniem i zaufaniem kardynała Wojtyły, a potem papieża Jana Pawła II. Z drugiej strony wyborny kaznodzieja, uwielbiany przez wiernych: dzieci, młodych i starszych.

Tischner był również poczytnym publicystą, w latach 90. rozchwytywanym przez media komentatorem polskiej codzienności. To u niego – uznanego powszechnie autorytetu, jakich brak dzisiaj odczuwamy, bo nie są nimi na pewno popularni obecnie komercyjni influencerzy i youtuberzy – dziennikarze szukali wtedy odpowiedzi na niełatwe pytania dotyczące krajowej rzeczywistości, zmieniającej się w szybkim tempie w każdym jej obszarze; stawiali pytania m.in. o sens życia, o przyszłość, znaczenie jednostki w społeczeństwie, tematy religijne i te dotyczące Kościoła. A on – ceniony za niezależność sądów, odwagę wypowiedzi, styl bycia, otwarcie na dialog i współpracę – odpowiadał na zgłaszane problemy w sposób mądry, przenikliwy i błyskotliwy, zwykle też dowcipny, gdyż z poczucia humoru słynął.

Lektura wywiadów teraz opublikowanych to swoisty zapis wzajemnej wymiany spostrzeżeń rozmówców, konfrontacja ich punktów widzenia. Wojciech Bonowicz, autor wyboru tychże rozmów i świetnej biografii Tischnera, w posłowie zauważa, iż jego „mądrość polegała na takim prowadzeniu rozmowy, żeby zamiast dostarczenia rozmówcom pewnych gotowych schematów, szukać razem z nimi”.

Czytane dzisiaj myśli, opinie i prognozy zapomnianego nieco Tischnera z 1993 roku, gdyż z tego właśnie czasu jest

większość zamieszczonych w książce rozmów, zaskakują w wielu miejscach celnością i aktualnością. Sporo z nich zasługuje na cytowanie i zapamiętanie, służąc również jako swego rodzaju przestroga. Klika przykładów. O prowadzeniu polemik: „można tak polemizować, tak kłamać, że przeciwnikowi nie daje się żadnej szansy. Potęgą słowa jest zatem ogromna i zabijająca słowem jest początkiem unicestwiania fizycznego”. O zasadzie obecności Kościoła w świecie polityki: „budzić odpowiedzialność za państwo, a nie wskazywać wiernym, kogo mają wybierać na dane stanowisko. Jeżeli oba te organizmy nauczą się wzajemnie szanować, linia, która je dzieli, zmieni się w linię demarkacyjną, a jeśli nie, stanie się linią frontu”. O wolności człowieka: „jest on na tyle wolny, na ile jest sobą, a jest sobą na tyle, na ile jest wolny”. O sile religii: „jest nią to, że wyrzeka się władzy. Kiedy Kościół sięga po władzę, zaczynają się pustki w kościołach”.

W opublikowanych rozmowach Tischner sporo mówił o komunikacji z innymi, o potrzebie porozumienia „kiedy ludzie traktują się nawzajem z szacunkiem, słuchają siebie”. Przedstawił też warunkującą każdy dialog: „to, co drugi mówi o mnie, nie jest nigdy całkowitą nieprawdą. Aby osiągnąć pełną prawdę o sobie, powinniśmy uwzględnić także punkt widzenia drugiego”. Przy okazji zaznaczał jednak, iż zbudowanie pomostu między ludźmi jest bardzo trudne. Współcześnie brakuje nam postaci takiego formatu, jak Tischner. Na szczęście pozostały po nim jego książki, po które warto i należy sięgać. Przystępnym do nich wyprawieniem może być niedawno wydany zbiór Rozmów z mistrzem.

Piotr Wasilewski

Tischner. Rozmowy z mistrzem, wybór i opracowanie W. Bonowicz, Wydawnictwo Znak, Kraków 2025

NOWE ODCINKI „NOWOHUCIANEK”. HISTORIE BIBLIOTEKAREK I DYREKTOREK

W grudniu ukazały się dwa premierowe odcinki podcastu Katarzyny Kobylarczyk z cyklu „Nowohucianki”. Zarówno „Bibliotekarki”, jak i „Dyrektorki” to historie związane z obchodzącym w tym roku jubileusz 70-lecia Ośrodkiem Kultury Norwida.

Podcast Katarzyny Kobylarczyk „Nowohucianki” to cykl opowieści o kobietach, które tworzyły i kształtowały społeczność Nowej Huty, pokazując jej historię poprzez doświadczenia mieszkanki i ich codzienne losy. Znana reporterka i dokumentalistka, autorka m.in. książek „Baśnie z bloku cudów” oraz „Kobiety Nowej Huty. Cegły, perły i petardy”, na podstawie rozmów i wspomnień snuje historie kobiet z różnych środowisk.

Dotychczas w ramach cyklu mogliśmy poznać barwną postać artystki Józefy Sobór-Kruczek, zwanej „Ziutą”, która uczyła rysunku i malarstwa amatorów, tzw. twórców nieprofesjonalnych. Posłuchaliśmy też wspomnień kelnerki z restauracji „Stylowa”. Nowe odcinki podcastu zabierają nas w podróż do początków Nowej Huty, w której oprócz stalowych konstrukcji i ceglanych

murów stawiano również fundamenty pod życie kulturalne dzielnicy.

To właśnie biblioteka była najstarszą instytucją nowohuckiej kultury. Zakładały ją kobiety. W podcaście „Bibliotekarki” posłuchamy rozmów m.in. z Jadwigą Bilską-Dudą, Barbarą Cygan, Anną Korfel, Agatą Baran, Wiesławą Wykurz i Magdaleną Bielawską.

– Najbardziej ujęły mnie historie o czytelnikach: o panach leżących na wykładzinie, żeby poczytać literaturę wojenną, o dziewczynach z hoteli robotniczych, które przychodziły wypożyczać książki Mniszkówny i coś „a la w podobie” i oczywiście o nożu w żebrach. Ale tego już trzeba posłuchać! – mówi Katarzyna Kobylarczyk.

W „Dyrektorkach” poznamy natomiast dwie wyjątkowe kobiety, które całe życie zawodowe wiązały z Zakładowym Domem Kultury HiL, obecnie Ośrodkiem Kultury im. Cypriana Kamila Norwida. Danuta Szymońska i Wiesława Wykurz przez wiele lat wyznaczały kierunki rozwoju instytucji i szczęśliwie przeprowadziły ją przez trudne lata transformacji. – W „Dyrektorkach” jest wspólna opowieść o potyczkach

Katarzyna Kobylarczyk

ekonomicznych pomiędzy księgowym huty a Danutą Szymońską w kwestii finansowania domu kultury. To taka polska transformacja w pigułce – zapowiada Kobylarczyk.

Oprócz osobistych wspomnień obu dyrektorek poznamy kilka faktów z historii Ośrodka. Obecny jego dyrektor dr Jarosław Kłás podkreśla, że jego poprzednikom zależało zawsze na tym, żeby być blisko ludzi oraz żeby prezentować kulturę na wysokim poziomie. Podcast „Nowohucianki” powstaje jako część Nowohuckiego Archiwum Społecznego Ośrodka Kultury Norwida i gromadzi wspomnienia miesz-

kańców Nowej Huty, dzięki czemu słuchacze i słuchaczki mogą lepiej zrozumieć społeczne i kulturowe korzenie tej wyjątkowej dzielnicy Krakowa. W ramach Archiwum zbieramy opowieści i wspomnienia osób, które mieszkały i pracowały w Nowej Hucie na różnych stanowiskach i w różnych zawodach, przywracając pamięć o ważnych bohaterach i bohaterkach lokalnej historii.

– W przyszłym roku chciałabym posłuchać opowieści hutniczek, tych nielicznych kobiet, które pracowały w kombinacie, nie tylko na suwnicach, ale na bardzo różnych stanowiskach. Jeśli to czytają, zapraszam!

Bardzo nam też zależy, żeby dotrzeć do pracowników i pracowniczek Elektrotechnicznej Spółdzielni Inwalidów Nowa Huta, która mieściła się na os. Strusia i produkowała m.in. lampy. Chcemy zrobić podcast o nowohuckim świetle – mówi Katarzyna Kobylarczyk.

– Interesują nas opowieści o tym, jak się żyło, gdzie robiło się zakupy, jak wyglądała praca, jakie wspomnienia zachowały mieszkanki i mieszkańcy. Ciekawi nas cała Nowa Huta, ta stara, i ta nowa, i to nie tylko te najstarsze opowieści. Chętnie posłuchamy, jak się budowało Nową Hutę, ale także jak wyglądały lata 80., protesty i ruch „Solidarności”, a także czasy transformacji, lata 90. i zmiany – dodaje reportażystka.

Osoby chętne podzielić się swoimi opowieściami zapraszamy do kontaktu z Nowohuckim Laboratorium Dziedzictwa pod adresem e-mail k.kobylarczyk@okn.edu.pl lub numerem telefonu 12 644 27 65 wew. 20. Podcasty z serii „Nowohucianki” dostępne są w serwisie Spotify oraz na stronie internetowej Ośrodka Kultury Norwida www.okn.edu.pl

Monika Fiołek
fot. Mateusz Pasek

CO CZYTAĆ W ŚWIĘTA? PROPOZYCJE Z BIBLIOTEK OŚRODKA KULTURY NORWIDA

Przełom grudnia i stycznia to idealny czas, by zanurzyć się w świecie książek. Z pewnością nie zabraknie ich wśród świątecznych prezentów, bo sklepy kuszą nowościami. Ale można też cieszyć się lekturą bez obciążania portfela i półek – wypożyczyć ją z biblioteki.

– Warto wpaść do naszej biblioteki, wybrać coś dla siebie i podarować sobie odrobinę literackiego odpoczynku wśród świątecznego zabiegania. Bo dobra książka to najlepszy prezent, także ten, który dajemy sami sobie – mówi Magdalena Bielawska, kierowniczka Biblioteki Ośrodka Kultury Norwida. Wśród polecanych na święta przez pracowniczki biblioteki na os. Górali 5 powieści obyczajowych i historycznych znajdziemy „Czas pokaże”, pierwszy tom „Kronik Cliftonów” Jeffreya Archera, pełną rodzinnych tajemnic i dramatycznych zwrotów akcji sagę, która wciąga od pierwszych stron niczym najlepszy serial. Jessie Burton oczarowuje swoją „Miniaturzystką” – zmysłową, tajemniczą opowieścią o sekretach amsterdamskiego domu, a w „Złotym domu” ponownie zabiera czytelników w świat pełen sztuki, miętności i ukrytych motywów ludzkich działań. Warto przeczytać także „Bosonogą królową” Ildefonsa Falconesa, barwną, epicką podróż po średniowiecznej Hiszpanii, peł-

ną walki o wolność i godność. To pozycja idealna na długie zimowe wieczory.

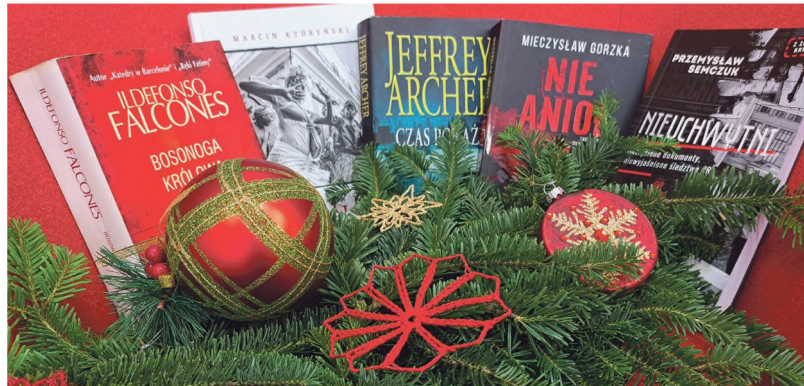
Miłośnicy literatury faktu w świątecznym okresie sięgną z przyjemnością po „Milagro” Marcina Kydryńskiego, poetycki dziennik z Kuby, pulsujący muzyką, światłem i kontrastami, a także po „ZATO” Alice Lugen – fascynującą podróż po tajnych, zamkniętych miastach ZSRR, które do dziś budzą grozę i ciekawość. Natomiast „Nieuchwytni” Przemysława Semczuka odkrywają kulisy najbardziej tajemniczych śledztw PRL-u, pokazując, że historia kryje więcej pytań niż odpowiedzi.

W kategorii kryminałów pracowniczki biblioteki polecają „Schronisko, które przestało istnieć” Sławka Gortycha. Powieść przenosi nas w mroźne, górskie klimaty, gdzie zagadka sprzed lat wciąż rzuca długi cień. „Nie Anioł” Mieczysława Gorzki to mocny, niepokojący thriller psychologiczny o tym, jak bardzo mogą mylić pozory. Z kolei Marek Stelar w „Ołowianych żołnierzach” buduje gęstą, duszną atmosferę kryminalnej zagadki, w której każdy szczegół może być tropem – lub pułapką.

Świąteczny czas sprzyja także czytaniu nastrojowych powieści obyczajowych. „Wędrowna aptekarka” Iny Lorentz otwiera pełną przygód, historyczną serię o kobiecie, która musi wal-

czyć o przetrwanie i wolność w świecie rządzonym przez mężczyzn. „Księżycowa winnica” Carli Montero to ciepła, zmysłowa opowieść o miłości, winie i sekretach, które dojrzewają tak jak najlepsze roczniki. Wzruszająca „Colette” Valérie Perrin porusza temat pamięci, straty i siły kobiecej solidarności, zostawiając w czytelnikach światło i nadzieję. Z kolei „Ból narodzin” Weroniki Wierchowskiej, pierwszy tom opowieści o przytułku położniczym, to poruszająca historia o kobietach, które wbrew przeciwnościom próbują ocalić nie tylko siebie, ale i innych.

a Pracowniczki biblioteki w Kuźni na os. Złotego Wieku 14 zachęcają natomiast, by w świątecznym czasie sięgnąć po reportaż. „Nie dopytuj się” Anny Kamińskiej to przejmujące historie bieszczadzkich kobiet, które żyją w rytmie natury i własnych tajemnic, tworząc poruszający portret miejsca na styku legend i codzienności. Wojciech Przyłipiak w książce „Kelnerki, barmani, wodzireje” zabiera czytelników i czytelniczki w barwną, pełną humoru podróż do świata usług w PRL-u, gdzie miesza się sznyt, absurd i realia epoki. Ąsne Seierstad w „Historiach afgańskich” pokazuje codzienność Afgańczyków z niezwykłą empatią i reporterskim wyczuciem, tworząc obraz kraju pełnego kon-

trastów, odwagi i dramatów. Miłośnicy zagadek i mroczniejszych historii mają do wyboru kryminały w bardzo różnych odcieniach. „Zbrodnia w Boże Narodzenie” M. L. Longworth to lekka, pełna uroku i prowansalskiego klimatu świąteczna tajemnica – idealna na grudniowy relaks. Trzytomowa seria Satu Rämö o Hildur przenosi nas na mroźną Islandię, gdzie surowa przyroda, chłodne emocje i skomplikowane śledztwa przyciągają jak lodowaty wiatr znad fiordów. Z kolei Ida Zmiejewska w „Ciemnej gwieździe” otwiera serię „Sprawy Szustra”, zabierając czytelników do międzywojennej Warszawy, pełnej zagadek, intryg i eleganckiego mroku.

Wśród literatury kobiecej na uwagę zasługuje nastrojowa „Zaczarowana chata” Romy J. Fiszer, ciepła opowieść o magii codziennych chwil i o tym, że czasem trzeba się zatrzymać, by znaleźć swoje miejsce. Sylwia Kubik w „Leśnych cudach”

snuje pełną nadziei, pogodną opowieść o życiu blisko natury, w której las staje się miejscem uzdrowienia. A Magdalena Witkiewicz w „Listach pełnych marzeń” dostarcza czytelnikom wzruszeń i otuchy, przypominając, że święta to czas miłości, wybaczenia i nadziei, która potrafi odmienić los.

W Bibliotece Ośrodka Kultury Norwida czekają na Państwa również nowości, m.in. „Tam, gdzie jest miejsce przy stole” Magdy Knedler – ciepła powieść o potrzebie przynależności, w sam raz do poczytania w świąteczne dni czy nowe przygody Joanny Chyłki – bohaterki serii kryminałów Remigiusza Mroza.

– Zapraszamy, by zaopatrzyć się w lekturę jeszcze przed świętami, gdyż od 22 grudnia do 6 stycznia Biblioteka Ośrodka Kultury Norwida będzie zamknięta – informuje

Magdalena Bielawska.
Monika Fiołek

WSZYSCY WSZYSTKIM ŚLĄ ŻYCZENIA

W poniższym artykule świątecznym przybliżamy historię bożonarodzeniowych pocztówek, szopek oraz najsłynniejszej kolędy na świecie. Pierwsza oficjalna kartka bożonarodzeniowa powstała ponoć z lenistwa jej pomysłodawcy. Ten wołał wysłać obrazek i kilka skreślonych zdań zamiast długiego listu. Nie spodziewał się z pewnością, że jego wynalazek rozpocznie pocztową rewolucję.

O kim mowa? O sir Henrym Cole'u – angielskim urzędniku, autorze bajek i wynalazcy, który miał dość pisania długich odręcznych listów z życzeniami świątecznymi do rodziny i przyjaciół. W 1843 r. w wiktoriańskiej Anglii wyprodukował w liczbie około tysiąca egzemplarzy pierwszą komercyjną kartkę pocztową z okazji świąt Bożego Narodzenia.

Merry Chirstmas!

Cole, mimo wielu talentów, nie podjął się samodzielnego zaprojektowania bożonarodzeniowej karty pocztowej. Zadanie to zlecił Johnowi Callcottowi Horsleyowi – malarzowi i ilustratorowi, późniejszemu rektorowi Royal Academy of Arts w Londynie. Ten na awersie barwnych litografii umieścił w centrum scenę ze świątecznej biesiady rodzinnej, a po bokach mniejsze obrazki przedstawiające rozdawanie jedzenia i odzieży ubogim. Całość była zwieńczona napisem „A Merry Christmas and Happy New Year to You”. Dla konserwatywnego środowiska ówczesnej Anglii pomysł wysyłania krótkich życzeń w takiej formie był kontrowersyjny. Cole'a i Horsleya oskarżano nawet o to, że dzieci na kartce wyglądają, jakby piły wino. Na niewiele zdały się jednak utyskiwania oponentów. Świąteczne kartki pocztowe w krótkim czasie zyskały popularność w Wielkiej Brytanii, do czego z pewnością przyczyniło się wprowadzenie w latach 50. XIX w. tzw. penny post, a więc taniego znaczka pocztowego. Nową tradycję bożonarodzeniową szybko podchwycyło także w innych krajach, m.in. w Niemczech, Austrii, Holandii, we Francji i w Stanach Zjednoczonych.

Europejskie zwyczaje za oceanem

Pierwsze kartki świąteczne w Stanach Zjednoczonych pojawiły się w latach 50. XIX w. Importowano je z Europy, przez co miały wysokie ceny. Sytuacja się zmieniła, gdy produkcję na miejscu rozpoczęła firma Prang and Mayer nale-

Świąteczna kartka pocztowa z XIX w

żąca do Louisa Pranga – niemieckiego litografa, drukarza i wydawcy, który osiadł na stałe w Bostonie. W 1874 r., a więc nieco ponad trzy dekady od produkcji pierwszej kartki bożonarodzeniowej w Anglii, rozpoczął on wytwarzanie własnych świątecznych kart korespondencyjnych. Wyróżniały je nie tylko kunsztowne litografie o intensywnych i żywych kolorach oraz eleganckim i romantycznym stylu odzwierciedlającym ówczesne trendy w sztuce i estetyce. Kartki Pranga były też wzbogacone o świąteczne życzenia i sentencje. Całość prezentowała bardzo wysoką jakość, przez co ich autor i wytwórca szybko został okrzyknięty ojcem amerykańskich pocztówek bożonarodzeniowych. Z czasem, dzięki rozwojowi technologii druku i wzrastającej popularności składania sobie życzeń przez kartki wysyłane pocztą, rozpoczęła się ich masowa produkcja. Historycy notują, że już po 1880 r. karty Pranga i innych amerykańskich drukarzy stały się nieodłącznym elementem obchodów Bożego Narodzenia w tym kraju.

Życzenia po polsku

Do Polski tradycja wysyłania kartek bożonarodzeniowych dotarła pod koniec XIX w. Początkowo pocztówki świąteczne sprowadzano głównie z Niemiec, gdzie funkcjonowało wiele drukarni zajmujących się tą dziedziną poligrafii. Popularność zyskały one najpierw na

terenach z największymi wpływami niemieckimi, a więc w Wielkopolsce i na Śląsku, ale z czasem zaczęto wysłać je także w innych regionach kraju. Po pojawieniu się w okresie międzywojennym pierwszych polskich wydawnictw rynek zalały kartki bożonarodzeniowe z motywami nie tylko religijnymi, takimi jak Święta Rodzina z Betlejem, czy typowo zimowymi, np. sikorkami i śnieżynkami. Często, na fali chłopomanii, łączono je z elementami związanymi z kulturą i tradycją polską – były to np. wiejskie chaty przykryte śniegiem, szopki kra-

kowskie czy postaci w strojach ludowych. Popularnością cieszyły się też motywy patriotyczne – zwłaszcza przed 1918 r., a także w okresie obu wojen światowych. Nowością typową przede wszystkim dla dużych miast były fotograficzne karty pocztowe z okazji świąt Bożego Narodzenia prezentujące rodziny, dzieci czy pary z gałązkami drzew iglastych w ręku.

Nie tylko anioły i Jezus

Pierwsze kartki świąteczne zdecydowanie odbiegały tematyką od znanych nam współcześnie pocztówek ze

scenkami religijnymi czy z motywami bożonarodzeniowymi. W Anglii, Niemczech czy Stanach Zjednoczonych przez kilka pierwszych dekad popularne były przede wszystkim karty z życzeniami ozdobione humorystycznymi i sentymentalnymi scenkami przedstawiającymi dzieci, zwierzęta i rodziny. Nie brakowało też obrazków dotyczących życia codziennego. W Stanach Zjednoczonych Prang rozpropagował kartki bożonarodzeniowe z motywami typowo świątecznymi, takimi jak choinki i anioły, ale też z neutral-

Wambierzycka szopka z II połowy XIX wieku

nymi zimowymi krajobrazami. Pod koniec XIX w. popularność zyskały pocztówki świąteczne przedstawiające bitwy na śnieżki, zabawy na sankach czy wspólne ubieranie choinki, a także sceny religijne czy postać św. Mikołaja. W Polsce początkowo kartki świąteczne były inspirowane niemieckimi wzorami. Pojawiały się więc na nich elementy takie jak choinki lub gałązki drzew iglastych.

Pokój niesie ludziom wszem

Oberndorf bei Salzburg, niewielka wioska flisacka. Wigilia 1818 r. Młody wikary przedziera się przez zaspy, by dotrzeć do chaty ubogiego węglarza. W domu kwili nowo narodzone dziecko, które czeka na swój pierwszy sakrament. Niebawem zapadnie cicha, święta noc...

„Wikary, chrztu udzieliwszy, wracał teraz do wsi, a w oczach miał nędzną chatę i węglarzową tulącą dziecko do serca. [...] Wróciwszy do swej izby, chwycił pobożny wikary za gęsie pióro. Słowa same spływały na papier [...] o cichej, świętej nocy, która niesie ludziom pokój i zbawienie”. Ledwo co napisane strofy Jan Mohr pokazał swojemu przyjacielowi – nauczycielowi i organiście w miejscowym kościele pw. św. Mikołaja. Franciszek Gruber spojrzął na tekst i z zachwytem stwierdził, że to wspaniała pieśń, idealna na mającą się odbyć za kilka godzin pasterkę. Duchowny nie podzielał jego entuzjazmu: „Pieśń bez muzyki? Gdybyś nawet napisał do niej nuty, nic po tym. Wiesz przecież, organy w naszym kościele zepsute”.

Kto tak pięknie gra?

Franciszkowski zepsute organy nie przeszkodziły i jeszcze tego samego wieczora pojawił się w zakrystii z gitarą. Wkrótce do kościoła zaczęli się schodzić pierwsi wierni. Słysząc było jedynie odgłos otwieranych co chwilę drzwi i tupanie otrzepywanych ze śniegu butów. A potem już tylko dźwięki muzyki. Wikary i jego przyjaciel zaczęli śpiewać: „Stille Nacht, Heilige Nacht...”. Czy ktoś w niewielkim Oberndorfie mógł wtedy przypuszczać, że pasterka, w której właśnie bierze udział, przejdzie do historii, a ta nowa, nieznana nikomu pieśń będzie wykonywana na całym świecie? Zanim to się jednak stanie, na scenę musi wkroczyć jeszcze kilku bohaterów.

A cóż to za nuty?

Pierwszym z nich jest Carl Mauracher, budowniczy organów, który zawitał do kościoła św. Mikołaja kilka lat później. W czasie pracy znalazł zapisane nuty i zabrał je ze sobą do domu. Tak trafiły do tyrolskiej

Kaplica w Oberndorf bei Salzburg, w Austrii w miejscu dawnego kościoła pw. św. Mikołaja, poświęcona historii kolędy „Cicha noc”

doliny Zillertal i szybko wpadły w ucho mieszkańcom. Skąd jednak o „Stille Nacht” dowiedział się cały świat? W tym duża zasługa dwóch tyrolskich rodzin – Rainerów z Fugen i Strasserów z Hippach. Lorenz Strasser, rolnik i kramarz, zimą zajmował się handlem obwoźnym. Jego towary można było kupić na niemieckich targach w Lipsku czy Brnie. W bliźsze i dalsze podróże zabierał swoje muzykalne dzieci, które śpiewem przyciągały uwagę klientów. Słynną dziś kolędę wykonali po raz pierwszy w 1831 r. na jarmarku świątecznym w Lipsku, a następnie w Saksonii, podczas pasterki w królewskiej kaplicy dworskiej w Pleisenburg. W 1835 r., po śmierci jednej z córek, rodzina zakończyła występy. Cztery lata później w trasę koncertową wyruszyła kolejna – pod wodzą 18-letniego wówczas Ludwiga Rainera z Fugen. Członkowie kwartetu The Rainer Family ze śpiewem na ustach zjeździli Stany Zjed-

noczone. Prawdopodobnie w Nowym Jorku, jeszcze w tym samym roku, wykonali „Stille Nacht”. Z pomnika „przysłuchiwał” im się Alexander Hamilton, polityk, prawnik i twórca systemu finansowego USA. Później swoją „Stille Nacht” będą chcieli mieć pod każdą szerokością geograficzną, zostanie przetłumaczona na 300 języków i dialektów. Nad jej tłumaczeniem na język polski zasiadzie ok. 1930 r. Piotr Maszyński, tak, byśmy my mogli dzisiaj śpiewać „Cicha noc, święta noc...”.

Mizerna, cicha stajenka licha

Oto Maryja, czysta lilija – Najbliżej niego stali ci, dla których przede wszystkim urodził się wyczekiwany syn. Pewnie inaczej sobie to wszystko wyobrażali. Nie planowali, że przyjdzie im witać go w skromnej szopce na obrzeżach miasta, ale chcieli wypełnić obywatelski obowiązek, a więc Józef wraz z poślubioną sobie Maryją „Udał

się [...] do Judei, do miasta Dawidowego zwanego Betlejem” – żeby wziąć udział w spisie powszechnym. A teraz z miłością, ale pewnie też z obawą patrzą na mały Cud. Fakt narodzin Boga w ludzkiej postaci od zawsze wzbudzał poruszenie i był przedmiotem wielu interpretacji. Tradycje jasełkowe w Polsce sięgają XV w. Wtedy adorowano figurkę Dzieciątka w żłóbku, ale szybko dołączyły do niej inne postacie, a sama adoracja przekształciła się w spektakl. A skoro spektakl, muszą być rekwizyty.

Nad nim anieli w locie stanęli

Prawdopodobnie najstarsze figurki jasełkowe na świecie znajdują się w klasztorze Sióstr Klarysek w Krakowie przy kościele św. Andrzeja Apostoła – są to Matka Boża i św. Józef, datowane na lata 1370-1375. Figury pochodzą z daru Elżbiety Łokietkówny, która w tym czasie królowała na Wawelu. Mają 20-30 cm wysokości, są rzeź-

bione w drewnie lipowym i zupełnie nie przystają do pierwszych wyobrażeń o Bożych narodzinach – są polichromowane i ubrane w misternie zdobione szaty. Podobnie jak pięć figur z szopki królowej Bony, które można zobaczyć w Muzeum Zabawek w Krakowie. Te postaci z niewielkimi głowami, w całości wykonane z wosku, z małymi czarnymi oczami, w złocistych strojach, być może nie są najpiękniejsze wśród wielu innych lalek zgromadzonych w muzeum, ale mają niezwykłą wartość. Do naszych czasów zachowało się bowiem niewiele zabytków renesansowych związanych z dzieciństwem.

Hej! Ludzie prości. Bóg z nami gości

Dzieciątko w żłóbku z pierwszych jasełek szybko przeniosło się do dość rozbudowanych i często bogato zdobionych szopek. Najstarszą w Polsce, w dodatku ruchomą, z oryginalnym mechanizmem zegarowym z XIX w., można znaleźć w Wambierzycach, przy bazylice Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny. Wykonał ją Longin Wittig w latach 1850-1882, po jego śmierci jeden z jego synów – Hermann Wittig – kontynuował dzieło. Za jego sprawą w szopce pojawiły się takie sceny jak rzeź dzieci na rozkaz króla Heroda, Święta Rodzina przy pracy, 12-letni Jezus w świątyni, ostatnia wieczerza czy zabawa ludowa. Wykonywanie szopek bożonarodzeniowych było tradycją rodzinną Wittigów. Podobnie jest w przypadku budowania szopek krakowskich – ten zwyczaj również pielęgnuje się w rodzinach przez pokolenia. Najstarsza szopka krakowska znajduje się w Muzeum Etnograficznym w Krakowie. O tym, że była intensywnie używana w czasach, gdy zwyczaj chodzenia z szopką po domach był bardzo popularny, świadczą wyszlizgane od wielokrotnego użycia drewniane uchwyty służące do jej przenoszenia i stearyna zaschnięta w metalowych lichtarzykach.

Słowo ciałem się stało

Jedną z najpopularniejszych polskich kolęd jest „Mizerna, cicha” Teofila Lenartowicza, która wcale nie powstała jako utwór do śpiewania. W 1849 r. we Wrocławiu ukazała się „Szopka” autorstwa poety. A słowa: „Mizerna, cicha, / Stajenka licha, / Pełna niebieskiej chwały [...]” rozpoczynały jej pierwszą część. Wraz z muzyką autorstwa Jana Karola Galla „Mizerna, cicha” ukazała się w 1903 r. w Krakowie w „Śpiewniku kościelnym katolickim: czyli największym podręczniku dla ludu i organistów w kościołach katolickich”.

Marcin Pietrzyk

WOJEWODA
MAŁOPOLSKI

Drodzy Państwo!

Święta Bożego Narodzenia

to czas pełen rodzinnego ciepła, otwartości na dobro, odkrywania nadziei, budowania pokoju, dążenia do pojednania i wdzięczności wobec tych, którym wiele zawdzięczamy.

Dzieląc się opłatkiem i zasiadając wspólnie do wigilijnego stołu, pamiętajmy o wartościach będących źródłem łączących nas więzi— prawdzie, zaufaniu, wrażliwości, szacunku i życzliwości.

Niech niepowtarzalne doświadczenie Świąt Bożego Narodzenia pozwala odnaleźć każdemu z nas to, czego potrzebuje.

życzą

Wojewoda Małopolski **Krzysztof Jan Klęczar**
I Wicewojewoda Małopolska **Elżbieta Achinger**
II Wicewojewoda Małopolski **Ryszard Śmiałek**

KOLĘDOWY WIECZÓR NA WZGÓRZACH KRZESŁAWICKICH

Towarzyszą nam co roku, są nieodłączną częścią bożonarodzeniowej tradycji, a śpiewane wspólnie niosą ciepło i otuchę. Wszystkich, którzy nie wyobrażają sobie Świąt bez kolęd, Ośrodek Kultury Kraków – Nowa Huta zaprasza na nastrojowy koncert z cyklu Muzyczne Spotkania na Wzgórzach Krzesławickich. W sobotę 27 grudnia 2025 r. o godz. 19.00 wystąpi Chór Kameralny Vox Sanctae Margaritae.

Podczas koncertu w kościele Miłosierdzia Bożego na Wzgó-

rzach Krzesławickich wsłuchamy się w najpiękniejsze polskie kolędy i pastorałki. Zaprezentują je doskonali artyści – Vox Sanctae Margaritae to chór mieszany tworzony przez kilkudziesięciu wokalistów i wokalistek. Zespół regularnie bierze udział w ogólnopolskich i międzynarodowych konkursach, a wśród jego osiągnięć znajduje się m.in. Złoty Dyplom XII Międzynarodowego Festiwalu Kolęd i Pastorałek. Kolędy są ważną częścią repertuaru chóru – to właśnie utwory o tematyce bożona-

rodzeniowej znalazły się na pierwszej płycie nagranej przez zespół. Chór wystąpi w kameralnym składzie pod batutą Pawła Grabczyńskiego. Szczególne miejsce w cyklu Muzyczne Spotkania na Wzgórzach Krzesławickich zajmują organy – i tym razem nie zabraknie ich uroczystego brzmienia. Prócz kolęd a cappella usłyszymy również wirtuozowskie improwizacje organowe oraz monumentalne opracowania na chór i organy. O wyjątkowe doznania artystyczne zadba Damian

Skowroński – laureat międzynarodowych konkursów improwizacji organowej oraz wykładowca Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie.

A ponieważ kolędy to pieśni, których równie dobrze się słucha, jak i samemu śpiewa, organizatorzy i wykonawcy zaproszą publiczność do wspólnego kolędowania. Odbywający się tuż po Świątach koncert będzie więc okazją do radosnego przeżywania piękna polskiej bożonarodzeniowej tradycji.

Cykl Muzyczne Spotkania na Wzgórzach Krzesławickich w 2026 roku obchodzi swoje dwudziestolecie. Projekt promuje muzykę poważną, ze szczególnym uwzględnieniem muzyki sakralnej. Koncerty odbywają się w kościele Miłosierdzia Bożego (os. Na Wzgórzach 1), a do udziału w nich zapraszani są cenieni instrumentalniści, zespoły kameralne, orkiestry, chóry i soliści. Wstęp wolny.

(red)

**Muzyczne Spotkania
na Wzgórzach Krzesławickich**

**koncert
kolęd**

NOWA ROBOCZA PLATFORMA WSPÓŁPRACY MIASTA ZE SPÓŁDZIELCAMI

Nie da się dobrze budować miasta bez udziału spółdzielni mieszkaniowych i zarządców nieruchomości. Przewodniczący Rady Miasta razem z Prezydentem Miasta rozpoczyna cykl merytorycznych spotkań, których celem jest szukanie i wdrażanie rozwiązań najbardziej palących problemów. Pierwsze z nich odbyło się 26 listopada.

Jak podkreślił Jakub Kosek, Przewodniczący Rady Miasta Krakowa i inicjator spotkań, liczba zagadnień do rozwiązania wymaga zacieśnienia współpracy, a intencją podejmowanego dialogu jest przede wszystkim dążenie do upraszczania procedur oraz sposobów działania. Prezydent Aleksander Miszalski zauważył, że spółdzielnie i zarządcy działają w nie najłatwiejszych warunkach, na które składają się nieprecyzyjne przepisy prawa, istniejące i nieistniejące miejskie plany zagospodarowania przestrzennego czy konieczność dbałości o jakość usług przy równoczesnej dyscyplinie ekonomicznej. Podczas spotkania Wydział Pla-

nowania Przestrzennego UMK udzielił informacji na temat zagadnień wcześniej zgłoszonych drogą mailową. Dotyczyły one m.in. zmian Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wzajemnego oddziaływania dokumentów planistycznych i wpływu na przestrzeń oraz trudności związanych z realizacją wybranych potrzeb inwestycyjnych, na które napotykają spółdzielnie mieszkaniowe i zarządcy nieruchomości w odniesieniu do zapisów w planach miejscowych. W tym ostatnim punkcie chodziło przede wszystkim o takie inwestycje jak dobudowa balkonów, wind czy wiat śmietnikowych. Przedstawiciele spółdzielni mieszkaniowych i zarządców nieruchomości przedstawili szereg tematów do dyskusji i rozwiązania na kolejnych spotkaniach. Są to m.in.: uszczelnienie systemu deklaracji śmieciowych, problem ze zużyтыми tekstyliami, uregulowanie najmu krótkoterminowego, przyspieszenie budowy altan śmietnikowych w „starej” Nowej Hucie, walka z zagęszczaniem tkanki miejskiej, współpraca ze

Strażą Miejską, systemy monitoringu czy transformacja energetyczna.

Listopadowe spotkanie było pierwszym z cyklu spotkań Prze-

wodniczącego Rady Miasta Krakowa ze środowiskiem spółdzielców i zarządców nieruchomości. Dlatego też wybrany został zespół roboczy, który na bieżąco, pomię-

dzy spotkaniami planowanymi raz na kwartał, będzie współpracował z Przewodniczącym RMK oraz przedstawicielami Urzędu Miasta Krakowa. (ABS)

Fot. Kancelaria Rady Krakowa

ZWYCIĘSKA KARTKA WYBRANA

Rozstrzygnięta została kolejna edycja konkursu plastycznego na bożonarodzeniową kartkę świąteczną. Jedną z kategorii była Kartka Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa. Świąteczne dzieło młodego artysty trafi w tym roku do setek partnerów i współpracowników Rady Miasta Krakowa, niosąc bożonarodzeniowe przesłanie.

13 grudnia w Klubie Kuźnia odbyła się uroczysta gala finałowa konkursu plastycznego na bożo-

narodzeniową kartkę świąteczną, organizowanego przez Ośrodek Kultury im. Cypriana Kamila Nor-

wida w partnerstwie z Dzielnicą XV Mistrzejowice oraz Gminą Miejską Kraków pod patronatem Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa. Wydarzenie zgromadziło młodych artystów, ich rodziny oraz przedstawicieli organizatorów, którzy wspólnie świętowali

kolejny sukces tej wyjątkowej inicjatywy.

Spośród dziesiątek nadesłanych prac jury wyłoniło zwycięzcę – została nim kartka stworzona przez 12-letnią Mirę Melnychenko ze Szkoły Podstawowej nr 29. To właśnie to dzieło będzie oficjalną

kartką świąteczną Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa i trafi wraz z życzeniami do setek adresatów w całej Polsce.

– Poziom tegorocznych prac był wyjątkowo wysoki. Każda kartka to nie tylko dzieło artystyczne, ale przede wszystkim wyraz dziecięcej wyobraźni i autentycznego świątecznego ducha – powiedział Przewodniczący Rady Miasta Krakowa. – Ten konkurs to piękna tradycja, która pokazuje, jak wielki talent drzemie w młodych krakowianach. Cieszę się, że możemy wykorzystać ich twórczość w tak zaszczytny sposób. Zwycięska kartka będzie reprezentować Radę Miasta w tym wyjątkowym czasie, niosąc świąteczne życzenia do naszych partnerów i współpracowników.

Konkurs plastyczny na bożonarodzeniową kartkę świąteczną przyciągnął dzieci do 12. roku życia oraz grupy z przedszkoli, szkół, klubów i domów kultury. Młodzi artyści zaprezentowali różnorodne techniki plastyczne – od tradycyjnego malowania, przez wyklejanie i wydrapywanie, po nowoczesne formy graficzne i techniki mieszane. Jury oceniało prace pod kątem pomysłu, oryginalności, samodzielności wykonania oraz estetyki. Wszystkie nagrodzone dzieci otrzymały atrakcyjne nagrody rzeczowe oraz dyplomy. Najciekawsze prace można oglądać na wystawie w Klubie Kuźnia.

(KMM)

KOLĘDOWANIE NIESIE POMOC I RADOŚĆ

Co łączy radnych Miasta Krakowa, Małe Słowianki i Dworek Białoprądnicki? Wspólny, rozśpiewany udział w akcji #KolędaDlaHospicjum. To ważna akcja dobroczynna, w której krakowscy radni biorą udział już po raz szósty.

„Hejże ino dyna, dyna, narodził się Bóg dziecina!” – głosy radnych Miasta Krakowa oraz chórzystek z Zespołu Pieśni i Tańca Małe Słowianki z pełną mocą połączyły się w śpiewaniu kolędy „Gwiazda gore Jezusowi”.

A śpiewali we wspólnym celu, jakim jest akcja dobroczynna #KolędaDlaHospicjum na rzecz Hospicjum św. Łazarza w Krakowie. Jak co roku podejmowane wyzwanie polega na nagraniu kolędy, którą następnie umieszcza się w mediach społecznościowych. W taki sposób Hospicjum nie tylko radośnie zachęca wszystkich do kolędowania, ale także zbiera środki finansowe na potrzeby swoich podopiecznych.

Kolęda powstała w studiu nagrań w Centrum Kultury „Dworek Białoprądnicki”, co gwarantuje najwyższą jakość ostatecznego nagrania. O tę jakość zadbał również Zespół Pieśni i Tańca „Małe Słowianki”, prowadzony przez dyrygentkę drużynę Annę Korczakowską oraz akordeonistę Kamila Habera, który zapewnił kolędnikom muzyczny akompaniament.

Fot. Kancelaria Rady Krakowa

Mimo młodego wieku chórzystki z zespołu życzliwie i z pełnym profesjonalizmem wspierały swoimi głosami w pełni zaangażowanych, ale jednak amatorskich radnych. Był to ich niezaprzeczalny wkład w zapewnienie „czystości” wokalne, a zdecydowane dyrygowanie oraz wsparcie akordeonu

wykrzesali z radnych iście żywiołowe wykonanie.

Wspólne śpiewanie kolęd przez radnych dla pacjentów Hospicjum św. Łazarza w Krakowie to już piękna, licząca sześć lat tradycja. Grupie kolędników z Rady Miasta Krakowa zawsze towarzyszy opieka artystyczna. Rok temu za-

pewniała ją Sinfonietta Cracovia, a w poprzednich latach: Teatr Ludowy, Teatr KTO oraz Centrum Młodzieży im. dra Henryka Jordana. W czasie pandemii radnych wspierali artyści z Teatru Bagatela, a śpiewana w masce kolęda niosła dobro w szczególny sposób. Wspólne kolędowanie, zwłaszcza

w tak szczytnym celu, otwiera serca i daje poczucie uczestniczenia w pięknej i ważnej inicjatywie. Niech tegoroczna akcja #KolędaDlaHospicjum będzie kolejnym dowodem naszej solidarności. Radość, która towarzyszyła nagrywaniu tegorocznej kolędy, z pewnością przyniesie wiele dobrego. (ABS)

Kancelaria Rady Miasta Krakowa tel. 126161249, www.rmkrakow.pl, e-mail: info.rmkrakow@um.krakow.pl

TO BĘDĄ WSPANIAŁE ŚWIĘTA

Znajdź nas na Facebooku

ZAPRASZAMY W NIEDZIELĘ 21 GRUDNIA

*Radosnych i spokojnych
Świąt Bożego Narodzenia
oraz wszelkiej pomyślności i sukcesów
w nadchodzącym Nowym Roku*

życzy

35 LAT SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ MISTRZEJOWICE PÓŁNOC

W czwartek 11 grudnia 2025 w teatrze „Ludowym” w Krakowie- Nowej Hucie odbyła się uroczystość obchodów Jubileuszu 35-lecia Spółdzielni Mieszkaniowej „Mistrzejowice-Północ”. Gości powitała prezes zarządu Elżbieta Okine-Tyrkiel, a wśród nich zastępcę Prezydenta Miasta Krakowa Marię Kłaman, zastępcę przewodniczącego Rady Dzielnicy XV Krzysztofa Bąka, przedstawicielkę terenową Krajowej Rady Spółdzielczej na województwo małopolskie – Aneta Piękoś., prezesa zarządu Regionalnego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych w Krakowie Janusza Zwierzykowskiego, w którym Spółdzielnia jest zrzeszona oraz przewodniczącego Rady Nadzorczej tego Związku i członka Zgromadzenia Ogólnego Krajowej Rady Spółdzielczej Sławomira Pietrzyka i przewodniczącą rady nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej „Mistrzejowice-Północ” Urszulę Kasperczyk.

W obchodach uczestniczyli Zarząd, byli i obecni członkowie Rady Nadzorczej, byli i obecni pracownicy spółdzielni, członkowie samorządów domowych, mieszkańcy, seniorzy zrzeszeni w klubie seniora działającym w klubie „Mirage”. Przedstawiciele klubu „Mirage”, TKKF „Apollo”, oraz zaproszeni goście w tym prezesi zaprzyjaźnionych spółdzielni i przedstawiciele sponsorów, dzięki którym częściowo sfinansowano galę jubileuszową. Główni sponsorzy jubileuszu to: Wodociągi Miasta Krakowa SA, Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej SA, Krakowski Bank Spółdzielczy, UNIQA – Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna, Techem-Techniki Pomiarowe sp. z o.o. Na gali jubileuszowej przedstawiono film o Spółdzielni Mieszkaniowej „Mistrzejowice-Północ”, który można zobaczyć na stronie internetowej Spółdzielni adres: www.sm-mp.pl

Jubileusz był również okazją do wręczenia odznaczeń i tak: Odznaką „Honoris Gratia” – dla osób szczególnie zasłużonych dla Miasta Krakowa przyznawaną przez Prezydenta Królewskiego Miasta Kraków, zostali uhonorowani długoletni działacze spółdzielni: Andrzej Jamka i Jan Kafel za działalność na rzecz Krakowa oraz lokalnej społeczności.

Odznakę „Zasłużony działacz ruchu spółdzielczego” przyznaną przez Krajową Radę Spółdzielczą – otrzymali członkowie Rady Nadzorczej spółdzielni i pracownicy spółdzielni za długoletnią i wzorową pracę na rzecz mieszkańców. Osoby nagrodzone to: Irena Arabska, Kazimierz Figacz, Andrzej Jamka, Piotr Jaworski, Jan Kafel, Sabina Kogut, Adam Krzeczowski, Artur Kwaśny, Andrzej Mazur, Dominika Radaczyńska i Jerzy Wadas. Złotą odznakę „Zasłużony działacz ruchu spółdzielczego” przyznaną przez Krajową Radę Spółdzielczą otrzymała Prezes Zarządu – Elżbieta Okine Tyrkiel. Obchody jubileuszowe zakończono spektaklem z repertuaru „Teatru Ludowego” pt. „Boska”, ze znakomitą Martą Bizoń w roli głównej.

Przy tej okazji warto pokrótce przedstawić szanownego jubilata. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Mistrzejowice – Północ” leży w północnej części Krakowa. Obszar spółdzielni to ponad 30 ha położonych na terenach osiedli Bohaterów Września i Piastów w Nowej Hucie.

Ogółem w budynkach spółdzielni znajduje się 4026 mieszkań w których mieszka ponad 11 tysięcy osób. Budowa „Mistrzejowic” otwierała trzecie dziesięciolecie istnienia Nowej Huty. W latach 1972-1982 wybudowano większość budynków w ramach spółdzielni miesz-

kaniowej „Hutnik”. Budowa osiedla była ściśle powiązana z kombinatem metalurgicznym. Zmiany ustrojowe i gospodarcze zapoczątkowane w Polsce pod koniec lat 80 nie ominęły spółdzielni mieszkaniowych. Na fali ogólnopolskich przemian podziałowi ulega spółdzielnia mieszkaniowa „Hutnik”. Jedną z nowo powstałych spółdzielni była spółdzielnia mieszkaniowa „Mistrzejowice – Północ” z siedzibą w os. Bohaterów Września. Postanowienie w tej sprawie wydał sąd rejestrowy dla miasta Krakowa w dniu 11 października 1990 roku.

W okresie istnienia spółdzielni działała w ramach zmieniającego się często Prawa Spółdzielczego. Początki związane były z przejęciem majątku, organizacją struktur samorządowych, pracowniczych oraz księgowości. Regulacja spraw terenowo – prawnych trwała ponad dziesięć lat – i była jedną z najważniejszych spraw związanych z majątkiem spółdzielni. Budynki spółdzielni w większości wybudowane zostały w latach 70-tych XX wieku. Już w trakcie realizacji posiadały wady wynikające z zastosowanych technologii wielkopłytowych. Pod koniec lat dziewięćdziesiątych wybudowano 5 budynków w technologii tradycyjnej. Na przestrzeni lat usunięto wady technologiczne.

Uchonorowani odznaką Honoris Gratia Miasta Krakowa

Na dzień dzisiejszy wszystkie budynki w spółdzielni mają wykonane ocieplenia, wyremontowane i pokryte dachy papą termozgrzewalną, zmodernizowaną instalację centralnego ogrzewania z zaworami termostatycznymi, nowoczesne wymienniki ciepła z automatyką pogodową wymienioną na koszt MPEC, instalację gazową z licznikami gazu na klatkach schodowych, indywidualne hydrofornie, wymienione bramy wejściowe, dobudowane wiatrołapy, wymienione okna na klatkach schodowych i windy. Wszystkie budynki w Spółdzielni zostały wyposażone w ciepłą wodę użytkową. W latach 2013-2022 przy współpracy z MPEC

Wyróżnieni odznaczeniem Zasłużony Działacz Ruchu Spółdzielczego

– zrealizowano program „ciepłej wody użytkowej”. Za realizacją tego przedsięwzięcia przemawiały względy ekonomiczne, ale przede wszystkim względy bezpieczeństwa. Obecnie modernizujemy instalacje elektryczne w budynkach. Nowa instalacja jest przystosowana do wymiany kuchenek gazowych na elektryczne płyty indukcyjne. Wiele osób decyduje się na to rozwiązanie. W wyniku tych działań nie mają w mieszkaniu gazu.

Poprawiamy estetykę klatek schodowych poprzez ułożenie terakoty i malowanie. Budynki spółdzielni posiadają elektroniczne podzielniki kosztów ogrzewania oraz radiowy odczyt liczników zimnej i ciepłej wody. Jest to bardzo ważne, gdyż mieszkańcy nie muszą udostępniać mieszkań do odczytów.

Od roku 2023 realizujemy program montażu paneli fotowoltaicznych na dachach budynków mieszkalnych. Program ten zostanie zakończony w sierpniu 2026 roku. Realizacja programu była

nakładem finansowym, dzięki adaptacjom już istniejących placów.

Na przestrzeni lat na terenach spółdzielni przybyło ponad 1500 miejsc parkingowych co znacznie poprawiło komfort mieszkańców.

Od roku 2007 budynki posiadają własne środki w ramach funduszu remontowego, co pozwoliło na wymianę okien i bram wejściowych na klatkach schodowych w całych zasobach i montaż domofonów cyfrowych. Na wniosek mieszkańców z tego funduszu wykonywane również są: monitoring, remonty instalacji wodnych, remonty kominów, balkonów, wymiany okienek piwnicznych oraz remonty pomieszczeń wspólnych takich jak suszarnie i wózkownie. Tereny wokół budynków są zadbane a mieszkańcy czują się ich gospodarzami. Świadomość ponoszenia zróżnicowanych opłat, wpływa na zmianę zachowań i przyzwyczajzeń mieszkańców w zakresie oszczędzania prądu i ciepła w pomieszczeniach wspólnych. Zmniejszyła się ilość dewastacji mienia wspólnego.

Indywidualne pokrywanie pełnych kosztów eksploatacji i remontów przez mieszkańców, pozwoliło spółdzielni na wykorzystanie środków z działalności gospodarczej na realizację takich przedsięwzięć jak wykup gruntów będących w użytkowaniu wieczystym pod budynkami mieszkalnymi na własność bez dodatkowego obciążania mieszkańców. Większość gruntów pod budynkami została wykupiona w spółdzielni w 2006 roku zaraz po wejściu w życie uchwały Rady Miasta Krakowa w tej sprawie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Prawa Spółdzielczego plany remontów spółdzielni zatwierdza Rada Nadzorcza. Zarząd Spółdzielni i Rada Nadzorcza wskazując potrzeby remontowe starają się uwzględnić oczekiwania i wnioski mieszkańców poszczególnych budynków.

Nie oznacza to, że wszystkie prace mogą być wykonane. Zależy to od wysokości środków finansowych zgromadzonych przez mieszkańców budynku. Przyjęta zasada indywidualnego rozliczenia stawek eksploatacyjnej i remontowej wymagała lepszego kontaktu z mieszkańcami, w związku z czym w roku 2007 przyjęto zmiany statutu w zakresie możliwości tworzenia w budynkach tzw. samorządów domowych. Samorządy poprawiły kontakt Zarządu i Rady

Nadzorczej z mieszkańcami. Informują o swoich potrzebach i oczekiwaniach względem spółdzielni oraz w drodze referendum rozwiązują sporne sprawy w budynkach.

Działalność społeczno – wychowawcza prowadzona jest w pawilonie Bohaterów Września 26, w którym działa Klub „Mirage” oraz ognisko TKKF „Apollo” przy współpracy Urzędu Miasta Krakowa.

Działalność tych klubów jest wpisana w krajobraz spółdzielni od początku jej istnienia. Zajęcia prowadzone są dla dzieci i młodzieży oraz dla osób starszych – emerytów i rencistów i cieszą się dużym zainteresowaniem. Na uwagę zasługuje fakt, że zajęcia dla dzieci prowadzone są również w okresie zimowych ferii i wakacji.

Należy podkreślić, że w 2018 roku ognisko TKKF „Apollo” obchodziło 50 lecie swojej działalności – Złote Gody, a w roku 2023 -55-lecie. Działalność ta jest możliwa dzięki osobistemu zaangażowaniu prezesa TKKF „Apollo” Pana Leszka Tytko.

Spółdzielnia również współpracuje z Urzędem Miasta Krakowa oraz Radą Dzielnicy XV. Dzięki staraniom Rady Dzielnicy XV w latach 2007-2008 tereny dawnych fortów zostały uporządkowane. Mieszkańcy osiedla Piastów zyskali w sąsiedztwie miejsca zamieszkania piękny park który jest miejscem wypoczynku.

W latach 2022-2023 z inicjatywy mieszkańców budynku Bohaterów Września 21 powstał na terenie zaniedbanego placu piękny „skwer kieszonkowy”. Realizacja tego przedsięwzięcia była możliwa dzięki ogromnemu zaangażowaniu Samorządu Domowego budynku Bohaterów Września 21 i pomocy finansowej Rady Miasta Krakowa, Rady Dzielnicy XV.

Jak wszyscy mamy plany do zrealizowania. Budynki w naszych zasobach są coraz starsze. Chcemy, żeby nie spadała wartość mieszkań a na klatki schodowe wchodziło się z przyjemnością. Ambitnym planem jest wykonanie terakoty na klatkach schodowych budynków gdzie jeszcze wciąż jest wykładzina PCW. Pomalowanie klatek schodowych, modernizacja instalacji elektrycznej i najtrudniejsze i najkosztowniejsze zadanie to odnowienie elewacji budynków mieszkalnych z remontem balkonów. Zarząd i Rada Nadzorcza Spółdzielni śledzi wszelkie programy uruchamiane przez Rząd i Unię Europejską mogące choć częściowo pokryć koszty tych remontów.

Rada Nadzorcza i Zarząd Spółdzielni dziękuje wszystkim uczestniczącym w gali jubileuszowej za życzenia, ciepła słowa i docenienie pracy działaczy spółdzielni i pracowników wyrażone przez przyznanie odznaczeń. Ze swej strony dołożymy wszelkich starań w codziennej pracy na rzecz i dobra mieszkańców spółdzielni.

Zarząd i Rada Nadzorcza Spółdzielni Mieszkaniowej Mistrzejowice Północ.

Do druku przygotował i fot. Marcin Pietrzyk

Wszystkim naszym
Wspólnotom Mieszkaniowym,
Współpracownikom
oraz
Mieszkańcom Nowej Huty
życzymy spokojnych, pełnych radości
Świąt Bożego Narodzenia
a także dużo szczęścia i wszelkiej pomyślności
w nadchodzącym Nowym 2026 Roku

Zarząd i pracownicy
PP-U „ADREM” S.A.

SERWIS OPON „KRAWAL”

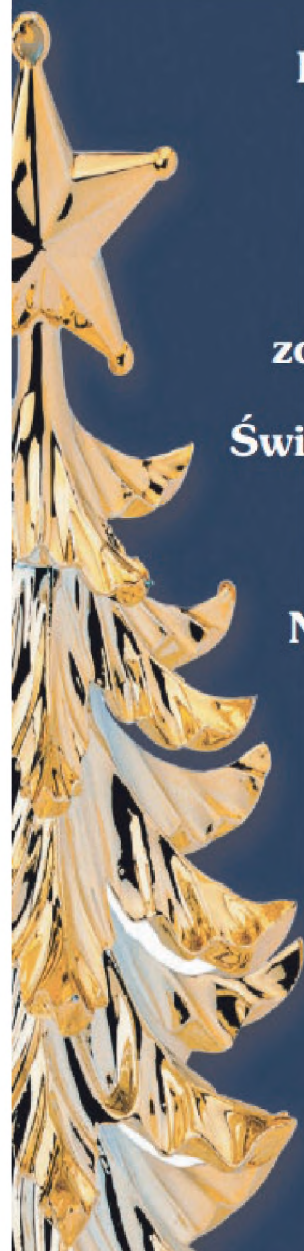
*Wszystkim naszym Klientom
oraz Czytelnikom „Głosu”
składamy życzenia
zdrowych i pogodnych
Świąt Bożego Narodzenia*

*Wojciech Capała
ze współpracownikami*

Kraków-Nowa Huta, ul. Cienista 3 (róg Kocmyrzowskiej),
czynne 8⁰⁰–18⁰⁰, sob. 8⁰⁰–14⁰⁰
e-mail: capala@driver-polska.pl
Tel./fax 425-70-08, 608-034-643, www.driver-polska.pl

Kupcom i Klientom
z Bieńczyckiego
Placu Targowego
zdrowych i radosnych
Świąt Bożego Narodzenia
oraz szczęśliwego
Nowego 2026 Roku
życzą
Zarząd i Pracownicy
spółki
Powszechna
Agencja Handlowa

*Zdrowych i radosnych
Świąt Bożego Narodzenia
oraz
Szczęśliwego
Nowego 2026 Roku
życzą*

*Rada Nadzorcza, Zarząd
oraz pracownicy
Spółem PSS Nowa Huta*

*Zapraszamy klientów
na zakupy świąteczne
w sieci sklepów
Spółem PSS Nowa Huta*

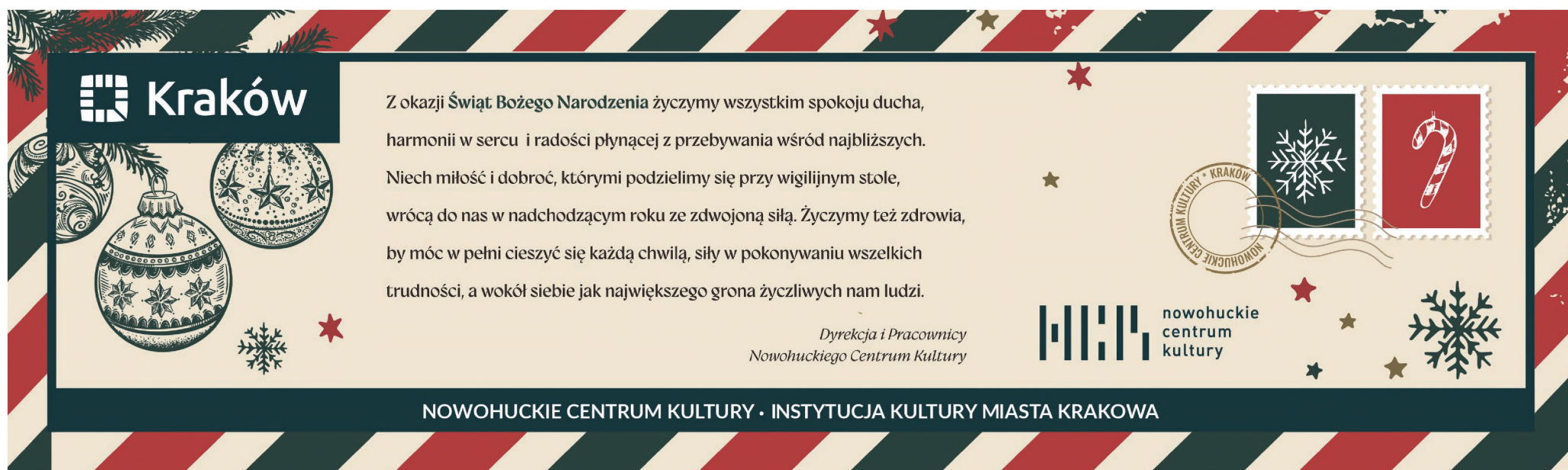

Świąt spokojnych, radosnych i pełnych nadziei
w gronie Rodziny i Przyjaciół,
spełnienia marzeń i planów w Nowym Roku
życzy Zarząd **mpec s.a.** w Krakowie.

Ciepła **energia**
Krakowa

www.mpec.krakow.pl

MŁODZI MAJĄ GŁOS – KAŻDY MA GŁOS

Kończy się kolejna edycja projektu, który przy wsparciu finansowym Miasta Krakowa, realizuje Stowarzyszenie Dobro Dziecka. Tym razem kilkunastu uczniów z Zespołu Szkół Specjalnych nr 14 odwiedziło, w październiku, Urząd Miasta Krakowa oraz, w listopadzie, wzięło udział w warsztatach wokально- muzycznych w ART-zonie OK Norwida.

To była naprawdę wyjątkowa odsłona tego projektu. Uczestnicy poznali nowe miejsca, na-

byli nowych umiejętności i zaprezentowali swoje prace w Głosie Tygodnika Nowohuckim oraz nagrali kolędę. W październiku udali się do Urzędu Miasta Krakowa, gdzie zaplanowane było spotkanie z Bogdanem Dąsałem, Pełnomocnikiem Prezydenta Miasta Krakowa ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Niestety kilkanaście godzin przed zaplanowanym spotkaniem Pełnomocnik zachorował, ale na dzieci czekała na miejscu jego asystentka, która nie tylko opowiedziała o Pałacu Wielo-

polskich, ale również wręczyła uczestnikom prezenty. Każde z dzieci mogło dodatkowo stanąć na mównicy i powiedzieć kilka słów do mikrofonu. Kilka dni później uczniowie spotkali się w szkole z Agnieszką Łoś – dziennikarką Głosu TN, na warsztatach, by porozmawiać o symbolach Miasta Krakowa. Podczas tych warsztatów powstały prace plastyczne, zaprezentowane później na łamach Głosu TN. W listopadzie, uczestnicy projektu wzięli udział w zorganizowanych w ART-zonie Ośrodka

Kultury Norwida warsztatach muzycznych, podczas których nagrali kolędę. Dzieci, w profesjonalnym studio nagrań, pod czujnym okiem Julki i Jadzi z OK Norwida, rozgrzały swoje gardła i wykonały serie ćwiczeń oddechowych. Poćwiczyły rytmiczne śpiewania, oraz dowiedziały się jak mają współpracować z osobą, która dyryguje. Tak przygotowani uczestnicy przystąpili do właściwego nagrania. Realizacją filmową i dźwiękową kolędy zajęli się Mateusz i Kamil, również z Ośrodka Kultury Norwida, którzy szybko nawiązali dobry kontakt z uczestnikami. Po trwającej kilka godzin wspólnej pracy dzieci z Julką, Jadzią, Mateuszem i Kamilem uczniowie wrócili do szkoły i musieli kilkanaście dni poczekać na efekty. Jednak zdecydowanie było warto. Kiedy w okolicach Mikołaja zostali zaproszeni do sali kinowej OK Norwida by siedząc w kinowych fotelach na dużym ekranie zobaczyć gotowe nagranie, byli wyraźnie onieśmieleni i jednocześnie dumni – takiego prezentu chyba się nie spodziewali. Po obejrzeniu kolędy z ich

twarzy nie zniknął uśmiech i... od razu chcieli zobaczyć nagranie kolejny raz! Na zakończenie spotkania każdy z nich otrzymał upominek, m.in. były to pendrive'y z nagraną kolędą, oraz fotosty z warsztatów. Obdarowani, dumni z siebie z uśmiechami na twarzach dopytywali, kiedy wrócą do ART-zony na kolejne spotkanie, Złożyli również życzenia pracownikom OK Norwida i obdarowali ich własnoręcznie wykonanymi bombkami na choinkę.

- Trudno mi wyobrazić sobie lepsze zakończenie projektu. Dla dzieci było to zupełnie nowe doświadczenie, które pokazało im, że naprawdę są zdolne do tworzenia rzeczy wyjątkowych. Jestem z nich niezwykle dumna!- mówi Agnieszka Łoś - koordynator projektu. Zadanie publiczne pn. „Młodzi mają głos – każdy ma głos” jest współfinansowane ze środków Miasta Krakowa.

KOLEJNY UDANY WYSTĘP SZYMAŃSKIEGO

Przez trzy dni w hali Wisły przy ul. Reymonta odbywał się 44 międzynarodowy turniej bokserski im. Teofila Kowalskiego o Złotą Rękawicę Wisły. Patron imprezy w młodości był zawodnikiem, ale dosyć szybko został szkoleniowcem Wisły. Przez długie lata był mieszkańcem os. Spółdzielczego w Nowej Hucie.

W zawodach wzięli udział pięściarze aż z ośmiu krajów – w różnych kategoriach wiekowych – i oprócz reprezentantów 46 polskich klubów byli to zawodnicy z Azerbejdżanu, Czech, Irlandii, Litwy, Mołdawii, Niemiec oraz Słowacji. Nie brakło oczywiście krakowskich bokserów. W tym po wielu latach nieobecności z Hutnika. Sukcesem zakończył się występ podopiecznego trenera Tomasza Solarza, występującego w wadze 90 kg kadeta Oskara Szymańskiego, który ma za sobą bardzo udany rok. Wygrał kilka turniejów i został srebrnym medalistą Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w Sokółce. Nie zawiódł również na ringu Wisły. W finale pokonał Artema Poliakowa (San Paulo Masłońskie), otrzymując małą Złotą Rękawicę, ale to Eugeniusz Żyła (Bijące Serca Krakowa) został uznany najlepszym zawodnikiem w tej kategorii wiekowej. Szymański jest natomiast jeszcze kandydatem na „Sportowy Talent Roku” w Małopolsce, w plebiscycie Gazety Krakowskiej/Dziennika Polskiego. Głosowanie trwa do końca grudnia. Finałowy rywal boksera Hutnika, Poliakow, wywodzi się z bardzo ciekawego klubu, nieznanego nawet wielu sympatykom boks. Masłońskie jest to wieś w gminie Poraj, w powiecie myszkowskim. Znajduje się w nim dom rekollekcyjny zakonu Paulistów (Towarzystwo Świętego Pawła). To w nim w 1999 roku jeden z jego zakonników założył sekcję bokserską, która działa do dzisiaj. Główną nagrodą przypadła z kolei najlepszemu juniorowi zawodów, a był nim występujący w wadze 65 kg Igor Sułek z Tarnowskiej Szkoły Boks. Najlepszym seniorem został Czech Vojtech Bernaczek (Czechy), a technikiem Irlandczyk Michael Mollaney, który otrzymał nagrodę im. Teofila Kowalskiego. (dan)

POWRÓCĄ DO ZAJĘĆ 7 STYCZNIA

Od ostatniego weekendu nic się nie dzieje na stadionach piłkarskich w naszym kraju. Wszystkie ligi i klasy zakończyły rozgrywki w tym roku. Dopiero 1 stycznia na niektórych boiskach pojawią się jakieś drużyny na „noworocznych treningach”, które raczej są zabawą niż rzeczywistymi zajęciami. Te w najwyższych ligach w naszym kraju wznowione zostaną w paru przypadkach 5 stycznia. Ale zdecydowana większość zespołów powróci do nich dwa dni później, jak choćby w przypadku drugoligowego Hutnika, którego zawodnicy mają wolne od 13 grudnia. Nie oznacza to jednak, iż osoby związane z klubem z Suchych Stawów, przede wszystkim te decyzyjne, nie mają co robić. Nowohucka drużyna jest przecież zagrożona degradacją i przydałoby się wzmocnienia. – Analizo-

waliśmy w klubie nasze występy i nie podjęliśmy żadnych nerwowych ruchów – podkreśla dyrektor sportowy, Leszek Janiczak. – Oczywiście widzimy, że brakło trochę punktów, ale patrzymy też jak grała, a gra przecież była dobra, jakie postępy robią nasi zawodnicy. Czasem brakowało nam szczęścia, innym razem na naszą niekorzyść przesądził jakiś indywidualny błąd. Do tego przyszło w pewnym momencie, w połowie września nagromadzenie meczów, graliśmy po dwa razy w tygodniu, a warto także pamiętać, że mamy dosyć wąską oraz młodą kadrę i to wszystko odbiło się na naszym dorobku. Nie ma żadnej decyzji, iż ktoś nas opuści. Nikt też nie zgłosił, że chciałby odejść. Najpierw wszystko musi być bowiem w zespole wyjaśnione. Cały czas jesteśmy więc pod prądem, szcze-

gólnie, że myślimy o pozyskaniu nowych graczy. Janiczak nie chce jednak nawet powiedzieć, o jakie pozycje chodzi w przypadku transferów do klubu, aby nie wpływało to na atmosferę w drużynie. – Chcielibyśmy pozyskać ze trzech zawodników, ale każdy musi być wartością dodaną – dopowiada. – Kilku chłopaków już sprawdzaliśmy w ostatnich dniach i dalej będziemy po rozpoczęciu przygotowań. Być może niektórzy przyjadą już 7 stycznia. Cały czas też prowadzimy różne rozmowy. Chodzi o piłkarzy nie tylko z niższych lig, którzy mogą pojawić się na zajęciach w styczniu. Możliwe, że zobaczymy ich w pierwszym sparingu, 17 stycznia. Zainteresowani jesteśmy bowiem także zawodnikami z wyżej od nas występujących zespołów. Tacy gracze nie przechodziliby testów.

I niekoniecznie wszyscy są od nas z regionu. O nowohuckim klubie powszechnie wiadomo, że do krezusów finansowych nie należy, a każdy przecież transfer i nowy zawodnik oznacza zwiększenie wydatków. – Oczywiście wiele zależne jest od naszych możliwości, a chcemy zbudować kadrę na przyszłoroczne występy pod budżet i nie zamierzamy niczego robić na kredyt – zaznacza Leszek Janiczak. – Chciałbym jednak przypomnieć, że nie jesteśmy zadłużeni i wszystkim płacimy na bieżąco, zawsze zgodnie z terminami. Tych piłkarzy z wyższych lig chcielibyśmy jednak na razie wypożyczyć, a w przypadku tych niżej do tej pory występujących, możliwe byłoby stałe transfery.

(dan)

CZEKAJĄ NA LICENCJĘ

Gorący okres panuje w niektórych klubach żużlowych. Właśnie mają zapaść ostatnie decyzje dotyczące licencji klubowych na 2026 rok. Wiele je otrzymało, ale przeważnie z różnym nadzorem. Licencji jeszcze nie otrzymał Speedway Kraków, który jeździ w Krajowej Lidze Żużlowe. – Złożyliśmy požądane dokumenty i liczymy, że najpóźniej w ten piątek ją dostaniemy. Trwa bowiem rozpatrywanie ostatnich wniosków. Nie tylko my na nią czekamy – mówi prezes SK, Mikołaj Frankiewicz. Okazuje się jednak, że zarząd musi w tych dniach dosłać jeszcze jeden

papierek. I rzecz nie w kwestiach finansowych, jak można byłoby przypuszczać. – Chodzi o sprawy infrastrukturalne, dokładniej o wynajem stadionu. Potrzebny jest nam aneks do umowy z Wandą o wynajmie, na który czekamy od września – dopowiada szef SK. Jedynym zespołem, który nie otrzymał licencji jest Unia Tarnów. Po spadku z Ekstraligi2 miała jeździć teraz w KLŻ. W Tarnowie od dawna panuje spory chaos. I nie chodzi tylko o finanse. Nie brakuje za to na przykład różnych pieniaczy. Po letnich zmianach w zarządzie niektóre osoby zostały

odwołane, choć nie miały czasu, aby się wykazać. Unii nie sprzyjają też władze miasta. Ma jednak złożyć odwołanie. Speedway Kraków nie podał jeszcze składu, w jakim będzie startował w nowym sezonie. Prawie wszyscy podają jedynie nazwiska trzech juniorów. – Będzie ich sześciu, bo potrzebni będą też do startu w drużynowych mistrzostwach juniorów – od razu zaznacza prezes Frankiewicz. – Jeśli chodzi o starszych jeźdźców nie będzie to liczna kadra. Mamy ich mieć również sześciu. Jak na razie mamy podpisane umowy z pię-

ką, więcej jest zagranicznych. Na dniach zaczniemy ich prezentować. Na pewno w tym składzie jest bardzo dobrze spisujący się do tej pory Dawid Rempala. Nie ma natomiast Nickiego Pedersena i są przesłanki, że może go nie być. – Wszystko powinno się rozstrzygnąć na koniec najbliższego okna transferowego (22-31 grudnia – dan). Mamy jednak już takie nazwiska, które powinny przyciągać kibiców – uważa Mikołaj Frankiewicz.

(dan)

ZMARŁ ROMAN PYJOS

W sobotę, 6 grudnia, zmarł znakomity przed laty koszykarz i szczypiornista, reprezentant Polski, Roman Pyjos. Miał 94 lata. Jego żoną była Anna Szwabowska, piłkarka ręczna Cracovii i również reprezentantka kraju, która zmarła w ubiegłym roku. Był wychowankiem Wisły Kraków, w której występował w zespołach piłki ręcznej i koszykówki. W tej drugiej z dyscyplin zdobył z Wisłą w 1951 roku mistrzostwo kraju i Puchar Polski (1952). Od 1955 roku był zawodnikiem drużyny piłkarzy ręcznych Zwierzynieckiego Kraków i jednym z najsukuteczniejszych w ówczesnej lidze, zostając królem strzelców. Nie zaskakuje więc, że przez kilka lat było dla Niego miejsce w drużynie narodowej, z którą wystąpił m.in. w 1958 roku w mistrzostwach świata, trafiając podczas tej imprezy

do „drużyny gwiazd”. Po zakończeniu występów na parkiecie został trenerem piłki ręcznej (był absolwentem WSWF Kraków). Najpierw w Zwierzynieckim, następnie trafił do Hutnika, z którym związał się na długi czas, bo aż do lat 80. (był również trenerem młodzieżowej reprezentacji Polski). Wśród jego podopiecznych na Suchych Stawach byli m.in. tacy świetni zawodnicy jak Marek Ciałowicz, Jerzy Garpiel, Zbigniew Gawlik, Marek Gonciarzyk, Jacek Kośmider, Jan Kozieł, Ryszard Obrusik, Zbigniew Tomaszewski, Krzysztof Walka, którzy stanowili nie tylko o sile nowohuckiego szczypiorniaka w tamtym okresie. Nie brakło wśród nich reprezentantów naszego kraju. Roman Pyjos pochowany został na Cmentarzu Rakowickim. (dan)

SPOD SIATKI

I Liga Małopolska siatkówki kobiet – grupa zachodnia. Sparta Świątniki Górne – Sparta Kraków 0-3 (13-25, 15-25, 19-25). Sparta dalej zajmuje drugą lokatę – 26 pkt (teraz będzie podejmować Salos Kraków), a na czele znajduje się Dalin Myślenice – 30 pkt. Siatkarki z Nowej Huty wciąż mają dwa zaległe spotkania i trzy tygodnie na ich rozegranie, gdyż 10 stycznia skończy się ta faza rywalizacji, a warto pamiętać, iż przed nimi okres świąteczno-noworoczny. Po czym po cztery zespoły z każdej z grup, wschodniej i zachodniej, stworzą nową grupę, w której toczyć się będą zmagania o prawo udziału w barażach o awans do II ligi krajowej. Pozostałe eki-

py bronić się będą przed spadkiem do II ligi wojewódzkiej. Nowohucki zespół oraz Dalin mają już zapewniony udział w wyższej z grup. I Liga Małopolska siatkówki mężczyzn. MKS Ryglice – Hutnik 0-3 (17-25, 22-25, 24-26), GSKS Laskowa – Sparta 3-0 (25-19, 25-20, 25-23), Volleyteam Gromnik – Sparta 3-0 (25-22, 25-22, 25-22). Hutnik jest liderem – 22 pkt. Drużyna z os. Teatralnego została wyprzedzona przez ekipę z Gromnika i zsunęła się na ósmą pozycję – 5 pkt. W przedświąteczny weekend rozpocznie się runda rewanżowa. Obydwie nowohuckie drużyny wystąpią na wyjazdach.

(dan)

BĘDĄ DERBY W PINGPONGU

WANDA – LKS PIOTROWICE 4-1
WANDA: Jolanta Szatko-Nowak 2,5; Ewelina Chromińska 1,5; Anna Cepil. Było to spotkanie Pucharu Polski w tenisie stołowym kobiet na szczelbu wojewódzkim. W przeciwieństwie do rywalizacji ligowej,

w której odbywa się obligatoryjnie dziesięć pojedynków, w rozgrywkach pucharowych gra się tylko na jednym stole, do czterech wygranych starć, w tym jedno w deblu. Faworytkami były nowohuckie pingpongistki, które występują w II lidze ogólnopolskiej. Ich rywalki

– Piotrowice znajdują się w gminie Przeciszów, powiat oświęcimski – uczestniczą w rozgrywkach w jednej z niższych lig wojewódzkich. Krakowianki zaczęły od szybkiej wygranej 3-0 Szatko-Nowak. Po kolejnym występie stan meczu był jednak remisowy, ale Chromińska z powrotem wyprowadziła Wandę na prowadzenie. Po czym podwyższył wynik jej debel. Na koniec

doszło do najbardziej zaciętego pojedynku dnia, zakończonego wygraną Szatko-Nowak 3-2 nad najlepszą zawodniczką przyjezdnych. W kolejnym spotkaniu – po Nowym Roku – Wanda podejmie Bronowiankę, ale trudno jej będzie o korzystne rozstrzygnięcie. Zwycięska ekipa awansuje do fazy krajowej pucharu. (dan)

JAK WZMOCNIĆ ODPOWIEDŹ UKŁADU ODPORNOŚCIOWEGO

Rozmowa z prof. dr hab. n. med. Leszkiem Szenbornem, Kierownikiem Katedry i Kliniki Pediatrii i Chorób Infekcyjnych Uniwersytetu Medycznego i Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu, Zastępcą Przewodniczącego Polskiego Towarzystwa Wakcynologii

+ Panie Profesorze, po co człowiekowi układ odpornościowy?

- Układ odpornościowy broni nas przed wpływem drobnoustrojów, a także przed materią nieorganiczną, która mogłaby utrudniać nasz wzrost i rozwój. Nie rodzimy się przecież w warunkach sterylnych - otacza nas świat pełen mikroorganizmów: w powietrzu, w glebie, w jedzeniu. Układ odpornościowy rozpoznaje substancje, z którymi ma kontakt, i ocenia, czy mogą mieć dobry, czy zły wpływ na organizm.

+ Słyszymy często, że seniorzy mają obniżoną odporność, między innymi z powodu chorób przewlekłych. Jak to wygląda z perspektywy medycyny?

- To prawda. Odporność dziecka wzrasta do momentu, aż staje się

młodym dorosłym - mniej więcej w wieku kilkunastu lat. Potem mamy kilkadziesiąt lat takiego „złotego wieku”, do około pięćdziesiątego roku życia. Później wszystko zaczyna się stopniowo osłabiać, oczywiście, u każdego w innym tempie i zakresie. Jednak ryzyko zachorowania seniora na inwazyjną chorobę jest większe niż u czterolatka.

Dodatkowo zakażenia, które przechodzimy w ciągu życia, również wpływają na nasz organizm. Nawet jeśli pokonamy infekcję, odbywa się to pewnym kosztem - zwykle już nigdy nie wracamy do stanu sprzed zachorowania. Nie istnieje nic takiego jak „banalna infekcja”. Każda może przyczynić się do poważnych incydentów medycznych, takich jak udar, zawał serca czy rozwój otępienia.

+ Czyli nawet pozornie lekkie przeziębienie może mieć poważne skutki?

- Tak. Czasami wydaje nam się, że pokonałszy chorobę w kilka dni, ale przez ten czas nasz organizm jest osłabiony. Wtedy może dojść do dramatycznych zdarzeń: udaru, zawału serca czy pogorszenia niewydolności mięśnia sercowego. Dlatego każdy z nas powinien przygotować się na kontakt z zakażeniami. Oczywiście, ważne są czynniki niespecyficzne, czyli ciepły ubiór, dobra dieta, higiena czy świeże powietrze. Ale możemy też przygotować się specyficznie - poprzez szczepienia.

+ Szczepienia kojarzą się głównie z dziećmi, tymczasem seniorzy również stanowią grupę ryzyka.

- Oczywiście. Osoby starsze są tak samo narażone jak najmłodsze dzieci. Jeśli spojrzymy na wykres hospitalizacji z powodu chorób zakaźnych, to widać dwie grupy: dzieci w pierwszych dwóch la-

tach życia oraz dorośli powyżej 65. roku. Różnica polega na tym, że śmiertelność u dorosłych jest wyższa.

+ Czy szczepionki dla seniorów są opracowywane w szczególny sposób?

- Tak. Każda szczepionka jest badana pod kątem skuteczności w grupie, dla której jest przeznaczona. Preparat musi być dopasowany do odbiorcy. Na przykład u dzieci zakażenie RSV jest groźne głównie w pierwszych dwóch latach życia, więc strategia polega na podaniu gotowych przeciwciał, a nie szczepionki. Natomiast dorosłego możemy zaszczepić i uzyskać ochronę aż na trzy sezony. Szczepionka przeciw RSV, w odróżnieniu od grypy, nie wymaga corocznego odnawiania, gdyż wirus RS nie jest tak zmienny. Jednak naturalne zakażenia nie dawały trwałej odporności - stąd potrzeba immunizacji.

+ A seniorów będzie przecież coraz więcej...

- Żyjemy dłużej, a to oznacza, że pojawiają się choroby współistniejące. W wieku 80-90 lat organizm nie funkcjonuje już w pełni sprawnie. A kiedy dodatkowo przychodzi choroba i rośnie, na przykład, zapotrzebowanie na tlen - mamy problem. Dlatego apeluję - róbmy wszystko, by się zabezpieczyć. Działania niepożądane po szczepieniach, jeśli jakiegokolwiek się pojawiają, są przejściowe i łagodne. Nawet gdy przez dwa dni boli ręka, jest to nic w porównaniu z chorobą prowadzącą do hospitalizacji czy śmierci.

Państwa inwestują w zdrowie obywateli, to się po prostu opłaca! Cieszę się, że w Polsce rozszerzono programy szczepień dla seniorów - cały świat widzi, że to dobra droga.

+ Jak współczesna medycyna odpowiada na potrzeby osób starszych w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych?

- Dzieci są dobrze chronione - mamy szczepionki na wszystkie najważniejsze choroby wieku dziecięcego. Ważne, by rodzice chcieli je stosować. Natomiast szczepienia dorosłych to nowy rozdział. Szczepienia przeciw grypie są znane od dawna, ale dopiero od lat 80. XX wieku zaczęto o nich więcej mówić. W Polsce dopiero od kilku lat są bezpłatne i dostępne dla grup ryzyka, zwłaszcza dla seniorów.

Aktualnie dokonuje się ogromny postęp - pojawiają się nowe szczepionki przeciwko wirusom takim jak RSV czy półpasiec. To wielkie osiągnięcie, ponieważ wirusy te atakują nas całe życie.

U osób w wieku 65 lat i więcej układ odpornościowy jest już rozregulowany. Choroby współistniejące sprawiają, że organizm reaguje nieprawidłowo na zakażenia - trafiamy do szpitala, a tam czekają kolejne zagrożenia: bakterie odporne na antybiotyki, depresja, izolacja. Dzięki nowym szczepieniom możemy zapobiegać takim sytuacjom.

+ Słyszymy o szczepionkach z adiuwantami. Czym one są?

- Adiuwant to nic innego, jak sposób na wzocnienie działania szczepionki. To substancja, która pomaga układowi odpornościowemu lepiej rozpoznać antygen. Można powiedzieć, że adiuwant to „taca”, na której podajemy naszemu układowi odpornościowemu „wroga”. Dzięki temu reakcja immunologiczna jest silniejsza. Stosujemy je, by nawet osoby z osłabioną odpornością wytworzyły odpowiednią odpowiedź immunologiczną. To bardzo ważne, bo przeciwciała łatwo zmierzyć, ale odporność komórkowa, ta druga, kluczowa część układu odpornościowego, jest trudna do zbadania. Dlatego najważniejszy dowód skuteczności to realne efekty: mniej zachorowań i hospitalizacji.

+ Od 1 października refundowana jest szczepionka przeciw RSV z adiuwantem. Jakie znaczenie ma jej dostępność?

- Ogromne. Mamy obecnie dwie szczepionki przeciw RSV - jedną bez adiuwantu, dostępną już wcześniej, i drugą, nową, z adiuwantem. To duży krok naprzód.

+ Gdzie można się zaszczepić przeciw RSV?

- Na przykład w aptekach. To najlepsze rozwiązanie. Farmaceuci z wielkim entuzjazmem angażują się w akcję szczepień, widać, że profilaktyka sprawia im dużą satysfakcję. Widzę w tym wielki potencjał. Może dla lekarzy szczepienia były zbyt „mało efektywne”, bardziej cieszy ich ratowanie życia. A farmaceuci pokazują, że zapobieganie chorobom też daje radość.

+ Co by Pan powiedział każdemu z nas? Dlaczego warto się zaszczepić?

- Warto się zaszczepić nie tylko po to, by nie umrzeć, ale żeby być zdrowszym.

Zaszczep się, żeby banalne zakażenie czy poważna choroba nie zniszczyły twojego układu odpornościowego. Żebyś mógł cieszyć się kolejnym miesiącem, rokiem życia, spotkaniami z bliskimi, czytaniem książek, podróżami.

Szczepionki dają większy komfort życia niż nam się wydaje. Zdrowie nie jest dane raz na zawsze. Nawet jeśli palisz - zrób cokolwiek dla siebie: zaszczep się przeciw grypie, RSV, półpascowi. Półpasiec może dotknąć każdego, a przewlekły ból po chorobie potrafi zniszczyć całe życie. W USA to piąta przyczyna samobójstw wśród starszych osób - właśnie z powodu bólu przewlekłego. Zaszczep się, zawrzyj przymierze ze zdrowiem! Szczepienie to widoczny znak tego przymierza.

+ Dziękujemy za rozmowę.

(red, Stowarzyszenie Dziennikarzy dla Zdrowia)

Fot. Adam Zadrzywlski.
Uniwersytecki Szpital Kliniczny we Wrocławiu

Prof. dr hab. n. med. Leszek Szenborn

PARĘ ZDAŃ NA KONIEC ROKU

Grudzień, który zamyka rok kalendarzowy, jest miesiącem refleksji nad minionymi miesiącami oraz przygotowywania się na nowy, kolejny rok. Firmy analizują wówczas wyniki roczne, koncentrując się na rozliczeniach i planując przyszłoroczne budżety. Natomiast instytucje publiczne, jak muzea, podsumowują wszelkie działania, w jakich udało się im uczestniczyć.

Dla Muzeum Archeologicznego w Krakowie i jego Oddziału Nowa Huta 2025 rok był rokiem szczególnym. Muzeum, będące jedną z najstarszych tego typu placówek w Polsce, obchodziło jubileusz 175. lecia istnienia. Od 1850 roku, czyli od momentu założenia, przeszło wiele zmian, dzięki czemu nasze muzeum dostosowało się do nowych czasów. Oddział Nowa Huta, znacznie młodszy od głównej siedziby, powstał w 1950 roku i zawsze był związany z tą dzielnicą, a właściwie dzielnicami miasta (od XIV do XVIII). Tegoroczna działalność Muzeum tylko w małym stopniu skupiała się na rocznicy powstania. Wszystkie instytucje jak nasza, mają wieloletni plan działania szczególnie w zakresie zabezpieczenia posiadanych zbiorów. Muzealnicy, uzyskane głównie podczas prac wykopaliskowych zabytki, regularnie przeglądają w celu oceny stanu ich zachowania.

Kolejną sferą działalności muzealnej jest prowadzona na wielu płaszczyznach popularyzacja zbiorów, prahistorii i historii regionu. Oddział jest twórcą wystaw i autorem wydarzeń jak Małopolski Piknik Archeologiczny czy Andrzejki w branicim dworze. Uczestniczy też, w organizowanych przez inne instytucje, akcjach jak Tradycyjne Święto Rękawki, Noc Muzeów, Strawa pod kopcem Wandy oraz Zajrzyj do Huty. Od wielu lat pra-

cownicy naszej instytucji publikują felietony o tematyce związanej z historią Oddziału i archeologią Nowej Huty na łamach Głosu Tygodnika Nowohuckiego. Ponadto prowadzą warsztaty dla dzieci, w czasie których można m.in. brać udział w wykopaliskach, lepić drobne formy z gliny lub pisać gęsim piórem.

Istotnym elementem pracy nowohuckiej placówki jest działalność naukową. Łada dzień ukażą się dwie książki poświęcone pradziejom dwóch stanowisk z Małopolski. Trzecia poświęcona wczesnośredniowiecznej Mogile ukaże się w przyszłym roku. Powstało też kilka artykułów publikowanych w czasopismach specjalistycznych. Archeolodzy z Oddziału brali też udział w konferencjach i spotkaniach naukowych. Współpracowano też z innymi instytucjami w zakresie przygotowania wystaw z wykorzystaniem archeologicznych zbiorów. Osobnym zagadnieniem jest przyszłość nowohuckiego Oddziału. Tutaj pojawiły się dobre wieści. Po paru latach przygotowania dokumentacji i przy wsparciu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego udało się pozyskać środki unijne na odnowienie zabytkowych budynków oraz organizację nowych wystaw. Jest to temat na tyle ważny, że szersze informacje o tej inwestycji przedstawimy w osobnym artykule w Głosie Tygodnika Nowohuckim. Wszystkim naszym odwiedzającym i czytelnikom tygodnika z okazji Świąt Bożego Narodzenia życzymy dużo zdrowia i pomyślności i oby rok przyszły był lepszy od obecnego.

Janusz Bober
Ryc. Małgorzata
Byrska-Fudali

Z KRONIKI POLICYJNEJ

Skoordynowane policyjne ćwiczenia „Szpital” zrealizowane w Szpitalu Uniwersyteckim w Krakowie przy ul. Jakubowskiego

11 grudnia br. odbyły się ćwiczenia organizowane przez Szpital Uniwersytecki w Krakowie przy ul. Jakubowskiego, w których udział wzięli funkcjonariusze Wydziału Sztab Policji, policyjni negocjatorzy, Samodzielny Pododdział Kontrterrorystyczny Policji w Krakowie oraz pracownicy szpitala. Scenariuszem szkolenia był atak niebezpiecznego napastnika uzbrojonego w nóż/broń palną na grupę uczestników szkolenia przebywających w auli wykładowej szpitala, a następnie zabarykadowanie się w pomieszczeniu z zakładnikami. Na terenie budynku dydaktycznego auli Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie, zorganizowane zostały ćwiczenia, w

których udział wzięli krakowscy policjanci oraz personel szpitala. Scenariusz zakładał, że około godziny 9 pracownik szpitala informuje służby o ataku niebezpiecznego napastnika, który jest uzbrojony w nóż i broń palną, na uczestników szkolenia przebywających na terenie auli. Dyżurny Komendy Miejskiej Policji w Krakowie na teren szpitala zadysponował patrol Wydziału Sztab Policji w celu sprawdzenia zgłoszenia. Na miejscu zdarzenia, funkcjonariusze potwierdzili informację, zabezpieczyli obszar zagrożony oraz poinformowali o sytuacji Dyżurnego, który wysłał na miejsce wsparcie negocjatorów i policjantów Samodzielnego Pododdziału Kontrterrorystycznego Policji. Skoordynowane działania służb, pozwoliły zatrzymać napastnika, który został obezwładniony i wyprowadzony ze strefy zagrożenia. Po zrealizo-

wanym scenariuszu, dowódca działań policyjnych, dowódca Samodzielnego Pododdziału Kontrterrorystycznego Policji oraz administracja szpitala, podziękowali personelowi medycznemu, za udział w akcji. Policyjni dowódcy omówili przebieg szkolenia oraz wskazali jak postępować w tego typu zagrożeniach. Prawidłowa współpraca ze służbami może przyczynić się do zminimalizowania skutków ewentualnego realnego ataku terrorystycznego. Celem szkolenia było skoordynowanie i doskonalenie działań podejmowanych przez Policję i inne służby ratownicze, w związku z zagrożeniem w obiekcie użyteczności publicznej. Funkcjonariusze utrwalili umiejętności w pozyskiwaniu, przetwarzaniu i analizowaniu informacji o zagrożeniu, oceny sytuacji oraz prognozowaniu jej rozwoju. (mp)

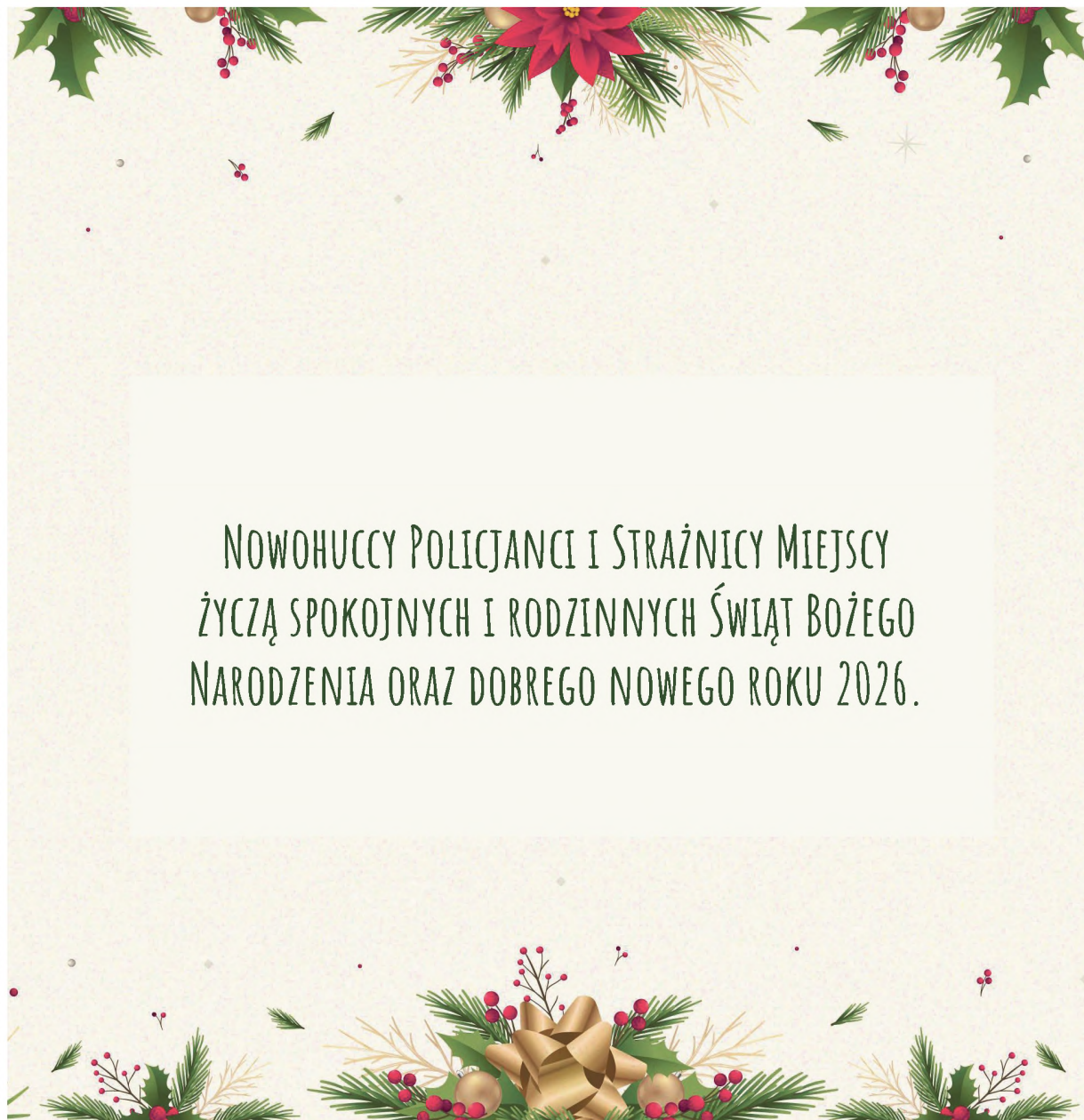
NA STRAŻY MIASTA

Odnalezienie zaginionej

Wieczorem pod numer alarmowy 986 zadzwoniła kobieta przebywająca w kościele Arka Pana. Poinformowała dyżurnego, że w pobliżu zakrystii znajduje się starsza osoba potrzebująca pomocy. Po przy-

byciu na miejsce strażnicy zastali 87-letnią kobietę. Była wyraźnie zdezorientowana, przestraszona i wzruszona obecnością funkcjonariuszy. Z rozmów ze świadkami wynikało, że od pewnego czasu przebywała sama w tej okolicy. Po sprawdzeniu danych oso-

bowych dyżurny skojarzył zdarzenie z wcześniejszym zgłoszeniem policji dotyczącym osoby zaginionej, w związku z czym na miejsce wezwał patrol policji. Wkrótce do kościoła przybyli funkcjonariusze wraz z synem seniorki, który przejął opiekę nad mamą. (mp)

NOWOHUCKY POLICJANCY I STRAŻNICY MIEJSCY
ŻYCZĄ SPOKOJNYCH I RODZINNYCH ŚWIĄT BOŻEGO
NARODZENIA ORAZ DOBREGO NOWEGO ROKU 2026.

INFORMATOR NOWOHUCKI

SŁUŻBY MIEJSKIE I LOKALNE

- Pogotowie Ratunkowe: 999
- Toksykologia: 12 411 99-99
- Straż Pożarna: 998
- Policja: 997
- Policja Nowa Huta: os. Zgody (VIII KP) 12 61-52-910, os. Złotej Jesieni 11C (VII KP) 12 61-52-911, 12 615-33-19.
- Straż Miejska: 986
- Pogotowie gazowe: 992
- Pogotowie dźwigowe: 12 644-23-08
- Pogotowie c.o.: 12 644-38-46
- Wodociągi: 12 648-28-61
- Pogotowie ADREM (elektr., c.o., wod.-kan.-gaz): 12 644-19-69, 12 643-27-43.
- Pogotowie elektryczne dla os. Oświecenia: 12 647-05-65 w dni powszednie i 12 647-15-87 w dni świąteczne.
- Całodobowy telefon zaufania dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin: 12 411-60-44.

NOCNA I ŚWIĄTECZNA OPIEKA ZDROWOTNA

- Szpital Rydygiera, Kraków os. Złotej Jesieni 1: tel. 12 64-68-792.
- NZOZ OPC, Kraków os. Na Skarpie 66: tel. 12 357-52-48.

DYŻURY APTEK

- Apteka Gemini - godziny otwarcia 7-20 i w sobotę 8-16, os. Kazimierzowskie 30, 31-844 Kraków; tel. 571-601-679;
- Apteka DOZ, czynna całą dobę, os. Centrum A, bl. 3, tel. 800 110 110.

MEDYCYNĄ I ZDROWIE

- Gabinet kardiologiczny, lek. med. Krzysztof Ideć, os. Hutnicze 10/3. Rejestracja: 12 357-36-12
- Kompleksowe leczenie stomatologiczne: leczenie kanałowe, protetyka, implanty. Kraków, os. Słoneczne 11, lokal U 1., Tel. 12 644 89 01, kom. 664 395 417. Pon.-pt. 9.00-19.00. www.bjb.net.pl
- Pracownia USG - lek. med. B. Stępień - os. Handlowe 8, tel. 12 644-78-26 lub 696-047-450: badania jamy brzusznej, tarczycy. Czynna: poniedziałek 12.00-16.00 oraz środa i piątek 9.00-12.00.
- Naprawa protez zębowych, wzmacnianie metalem: tel. 608-205-981

USŁUGI RÓŻNE

- Telewizor, anteny: tel. 12-640-00-42, 609 586 881.
- Usługi szklarskie, oprawa obrazów, os. Jagiellońskie 19, Pawilon Handlowo-Usługowy koło kościoła ARKA (wejście z tyłu). Tel. 12 647-86-50, 504-552-197.
- Przechowalnia rowerów i opon (z możliwością przeglądu, całoroczna). Plac targowy PIAST, paw. 3. Tel. 647-13-88, kom. 0502-730-087.
- Salon fryzjerski „Dorota” (damski, męski, dzieci). Pl. Targowy „Piast”, paw. 26, 27. Tel. 506-529-863.
- Zakład pieczętarsko-grawerski, Adam Sroka, przeniesiony z os. Niepodległości do Borzęcina 797A. Tel. 14 68-46-756, e-mail: zaklad@odznaki.pl
- Rowery - sprzedaż, części, akcesoria, serwis, naprawy, komis, malowanie ram. FHU „Elmar”, plac targowy PIAST, paw. 3, tel. 647-13-88, kom. 502-73-00-87.
- Montaż anten, naprawa telewizorów wszystkich typów u klienta, tel. 12 640-00-41, 609-586-881.
- Fundacja Więcej Serca. Usługi księgowe - pełny zakres - ceny do uzgodnienia. Os. Złotej Jesieni 15B, lok. 2, tel. 503-602-661.
- Biuro turystyczne Cerro Torre Szkoła Górską. Wyjazdy polskie i zagraniczne, górskie wyprawy, pilotaż i przewodnictwo wycieczek, obozy i kursy wspinaczkowe, szkolenia, kursy pierwszej pomocy. Oferta dla grup, szkół, firm, klientów indywidualnych. Al. Pokoju 82, 501 568 948, www.szkolagorska-cerrotorre.pl
- Wyroby złote i srebrne. Naprawy. Grawerowanie. Skup złota i srebra. Upominki komunijne. Ceny producenta. Bieńczycki pl. Targowy 5, tel. 12 685-53-80.

USŁUGI MOTORYZACYJNE

- Firma Autokomputer, Janina Walasek. Badania techniczne pojazdów do 3,5 ton (przeglądy rejestracyjne): okresowe, zasilanych gazem, rejestrowanych po raz pierwszy za granicą, powypadkowych. Komputerowy system pomiaru i kontroli układów jezdnych samochodów osobowych i busów oraz ich regulacja. Komputerowy pomiar sprawności amortyzatorów. ul. Makuszyńskiego 9B, tel. 12 644-18-80, 12 684-19-00 (01, 02), pon.-pt. 8.00-18.00. [\[tokomputer.pl\]\(http://tokomputer.pl\) E-mail: \[auto-komputer@op.pl\]\(mailto:auto-komputer@op.pl\).](http://www.stacja-au-</div><div data-bbox=)

- Automyjnia i studio detailingu „Splasz”. Mycie ręczne. Całodobowy parking. Ul. Fatimska 6, tel. 644-72-39.
- Złomowanie samochodów, wystawianie zaświadczeń, transport, tel. 12 681-01-41, 0605-100-845.

KWIACIARNIE

- Kwaciarnia „KALINA”, os. Centrum D1, czynna od pn. do pt. w godz. 8-19, w soboty 8-17, w niedziele 9-15. Zamówienia z dostawą do domu. Tel. 12 644-33-36.
- Kwaciarnia „Cupido”, Czynna: pon.-sob. 6.00-19.00, niedziela 9.00-16.00. Zamówienia na telefon. Dowóz w obrębie Krakowa. Wieńce, wiązanek okolicznościowe, bukiety. Pl. Targowy Bieńczyce 6, tel. 641-46-35.

NIEDZIELNE MSZE ŚWIĘTE

- Bazylika w Mogile: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 14.00, 16.30, 18.00.
- Kościół św. Bartłomieja: 10.00, 11.30.
- Szklane Domy: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 17.00, 19.00, 20.30.
- Arka Pana: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 16.00, 17.30, 19.00.
- Czyżyny: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 13.00, 18.00.
- Dywizjonu 303: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 19.15.
- Mistrzejowice: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 13.00, 17.00, 19.00.
- Kalinowe: 7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 18.00.
- Wzgórza Krzesławickie: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 16.00, 19.00.
- Boh. Września: 6.00, 7.30, 9.00, 10.30, 12.00, 13.30, 16.30, 18.00, 19.30.
- ul. Bulwarowa: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 13.00, 18.00, 20.00.
- Teatralne: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 18.00, 19.30.
- Krzesławice: sobota 17.00, niedziela 9.30.
- Pleszów: 7.30, 11.30.
- Kantorowice: 9.00, 11.00, 19.00, od X do IV - 18.00.
- Ruszcza: 7.00, 9.00, 11.00, 16.00.
- Górka Kościelnicka: 7.00, 12.00.
- Kościelniki: 10.30, 18.30.
- Wolica: 9.00, 18.00.
- Lubocza: 8.00, 10.30, 17.00.

OGŁOSZENIA DROBNE

ANTEN montaż, naprawa telewizorów u klienta. Tel. (12) 640-00-42, 609-586-881.

DOM 25 KM OD KRAKOWA SPRZEDAM. 516-875-304.

RTV - telewizory - anteny - serwis profesjonalny od 1985 Tel. 609-719-072.

TAPICER. 784-906-675.

REKLAMA

CORDIA

B. KWIECIŃSKA

os. Na Skarpie 24

www.cordia.com.pl

os. Uroczę 5

12 644-87-75, 512-179-466

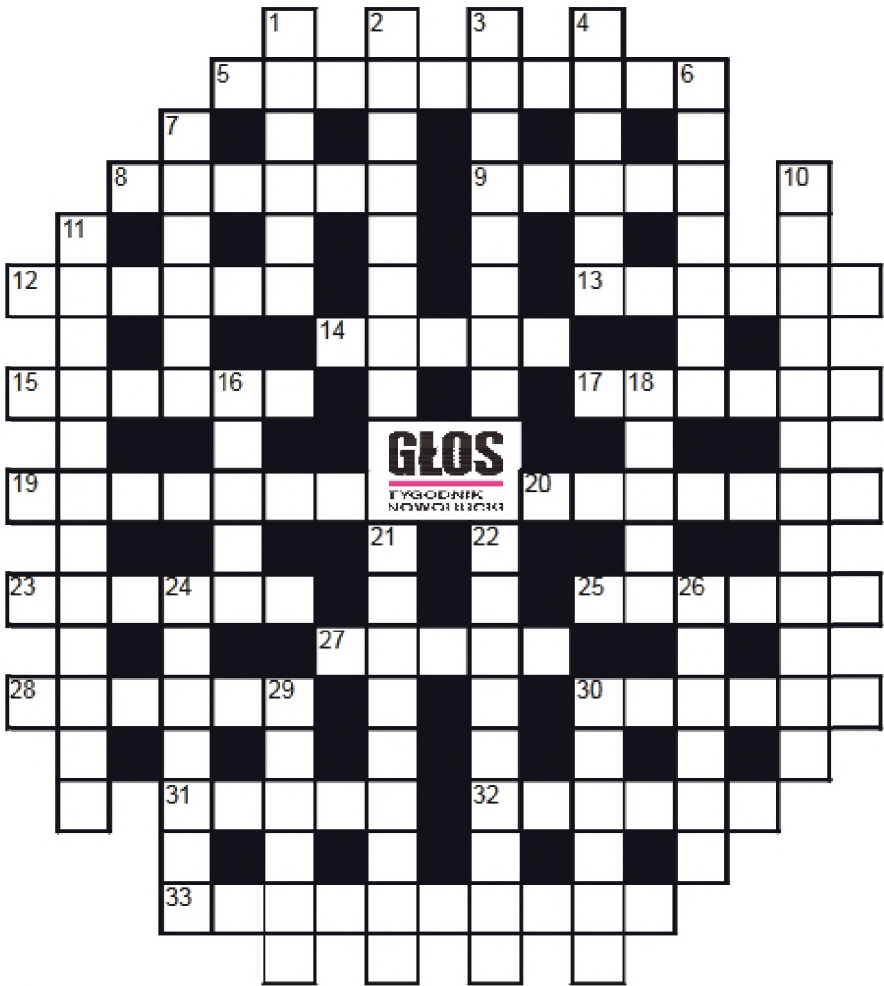
**KOMPLEKSOWE
USŁUGI POGRZEBOWE
TANIO - CAŁODOBOWO**

Nekrologi i kondolencje

przyjmuje Biuro Ogłoszeń „Głosu”

(al. Jana Pawła II 232 - NCK, p. B201)
tel. 12 643 44 33

POZIOMO: 5. wybitny dramaturg szwedzki epoki fin de siècle, 8. pierwszy dowódca Armii Czerwonej, 9. do pary z kłaczą, 12. pozostałość, 13. autor Dam i huzarów, 14. zgłoszenie udziału, 15. towarzysząca grupa ludzi, 17. niebieski chwast polny, 19. otwór w tęczówce, 20. stolica Kenii, 23. jedyny egzemplarz, 25. niebываły sukces, 27. rzeka w Hadesie, 28. substancja używana do impregnacji lub gruntowania drewna, 30. chaos i zamęt, 31. cel wędrowki Odyseusza, 32. mieszka obok, 33. wybitny polski kompozytor i skrzypek (1837–1912).
PIONOWO: 1. podniesienie na duchu, 2. warszawski szewc na pomniku, 3. oddany bez reszty sprawie, 4. płaskorzeźba, 6. popularny kwiat wielo-barwny, 7. slogan, 10. kojarzy się z Badenią, 11. obiektywizm, 16. składnik herbaty, 18. forma wiersza japońskiego, 21. uczucie niechęci do kogoś, 22. żarłoczność, 24. podtrzymuje pokrycie dachu, 26. ceremonialna czynność, 29. czworobok o dwóch bokach równoległych, 30. mały gryzoń „kompute-rowy”.

Rozwiązanie krzyżówki nr 49:
POZIOMO: 5. sangwinik, 8. fiolet, 9. Wezera, 12. Wisłok, 13. wieźba, 14. umiar, 15. flinta, 17. smalec, 19. opresja, 20. Parsęta, 23. slogan, 25. manewr, 27. gnomy, 28. skurcz, 30. Tuluza, 31. uchwyt, 32. geolog, 33. bałajka.
PIONOWO: 1. maślak, 2. egotyzm, 3. nirwana, 4. Widzew, 6. piołun, 7. zrzęda, 10. Wielopolski, 11. obiektywizm, 16. Tosca, 18. morwa, 21. Manhattan, 22. Hemingway, 24. gorycz, 26. Nelson, 29. zawias, 30. troska.

Treść świadectwa pracy

Otrzymałam wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony. Jako przyczynę wypowiedzenia pracodawca wskazał, że jestem osobą impulsywną i przejawiam dziwne zachowania wobec klientów, co nie jest prawdą. Nie zamierzam się odwoływać, bo w sumie mam dość tego pracodawcy, ale boję się, że ta nieprawda, którą napisał w wypowiedzeniu, znajdzie się w świadectwie pracy. Czy mam się czego obawiać?

Nie – konkretne powody rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem nie należą do kategorii informacji, które umieszcza się w treści świadectwa pracy. Zgodnie z art. 97 § 2 Kodeksu pracy w świadectwie pracy należy podać informacje dotyczące okresu i rodzaju wykonywanej pracy, zajmowanych stanowisk, trybu rozwiązania albo okoliczności wygaśnięcia stosunku pracy, a także inne informacje niezbędne do ustalenia uprawnień pracowniczych i uprawnień z ubezpieczenia społecznego. Ponadto w świadectwie pracy zamieszcza się wzmiankę o zajęciu wynagrodzenia za pracę w myśl przepisów o postępowaniu egzekucyjnym. Na żądanie pracownika w świadectwie pracy należy podać także informację o wysokości i składnikach wynagrodzenia oraz o uzyskanych kwalifikacjach. Jeśli w treści świadectwa pracy pracodawca opisałby jednak powody wypowiedzenia umowy o pracę, może Pani żądać sprostowania świadectwa. Na podstawie art. 97 § 21 k.p. pracownik może w ciągu 14 dni od otrzymania świadectwa pracy wystąpić z wnioskiem do pracodawcy o sprostowanie świadectwa pracy. W razie nieuwzględnienia wniosku pracownikowi przysługuje, w ciągu 14 dni od zawiadomienia o odmowie sprostowania świadectwa pracy, prawo wystąpienia z żądaniem jego sprostowania do sądu pracy. W przypadku niezawiadomienia przez pracodawcę o odmowie sprostowania świadectwa pracy żądanie sprostowania świadectwa pracy wnosi się do sądu pracy. Szczegółową treść świadectwa pracy określa Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 30 grudnia 2016 r. w sprawie świadectwa pracy (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r., poz. 1016) – tam również nie przewidziano umieszczania w treści świadectwa pracy konkretnych powodów wypowiedzenia umowy o pracę. (sp)

„Świąteczny Koncert Mistrzejowicki”, „Morsy Nowohuckie”, „Chopin u św. Bartłomieja”

848 wydanie Nowohuckiej Kroniki Filmowej rozpocznie relacja z koncertu „Świąteczny Koncert Mistrzejowicki. Radujcie się z nami!”. Nagranie koncertu odbyło się w Klubie Kuźnia Ośrodka Kultury im. C. K. Norwida, gdzie zaaranżowano specjalną scenę oraz świąteczną scenografię. Na scenie wystąpił Zespół Galicja w składzie: Lidia Jazgar – śpiew, Ryszard Brączek – gitara oraz Michał Gąsiorowski – gitara. Materiał filmowy z koncertu wzbogacony został ujęciami filmowymi ze świątecznej scenografii znajdującej się na terenie Dzielnicy XV Mistrzejowice. Rada tej dzielnicy była współorganizatorem koncertu. Następnie pokazany zostanie felieton poświęcony nowohuckim morsom. Od grudnia 2018 roku miłośnicy zimowych kąpiei spotykają się w nowohuckim Przylasku Rusiecki i morsują w jednym z tamtejszych stawów. Morsowanie odbywa się regularnie co sobotę przed południem. Grono nowohuckich morsów rośnie z tygodnia na tydzień. W jedną ze styczniowych sobót Nowohucka Kronika Filmowa towarzyszyła morsom w Przylasku Rusieckim. Z uwagi na bardzo niskie temperatury lód w stawie trzeba było przecinać piłą łańcuchową, następnie po intensywnej rozgrzewce, śmiałkowicie zaczęli zanurzać się w przerębli. Na zakończenie Nowohuckiej Kroniki Filmowej wybierzemy się do zabytkowego drewnianego kościoła pw. św. Bartłomieja w Mogile na niezwykle koncert. Wirtuoz gitary klasycznej Jan Oberbek wykona utwór Fryderyka Chopina – Mazurek Opus 7 nr 1. Felieton zilustrowany zostanie pięknymi ujęciami przysypanego śniegiem kościoła św. Bartłomieja oraz zdjęciami z wnętrza obiektu.

NASZE MIASTO. FELIETON RYSZARDA TERLECKIEGO

NAJGORSZE DWA LATA

Najgorszy rząd w ciągu ostatnich 35 lat właśnie obchodzi swój – pozał się Boże – jubileusz. Takiej ekipy nieudaczników i szkodników jeszcze nie było. Czego się tknie Tusk i jego ferajna, to musi być spartolone i zmarnowane. Można godzinami wymieniać wszystkie złe decyzje, niedotrzymane obietnice czy roztrwonione pieniądze, ale to, co najbardziej dotyka nas wszystkich to katastrofa w ochronie naszego zdrowia. Po dramatycznym blamażu minister Leszczyny i jej „czarodziejskiej różeczki”, którą obiecywała uzdrowić ciężką chorobę tego rządu, pojawiła się nowa minister, chyba jeszcze gorsza, o której mówi się, że chce sprywatyzować szpitale i leczyć tylko bogatych. Jeżeli tak, to powinna zapisać się do Konfederacji. Tymczasem zadłużenie szpitali, które nie dostały obiecanych pieniędzy, powoduje wstrzymanie przyjęć pacjentów, przesuwanie planowanych operacji na kolejne miesiące, zaniechanie leczenia chorób, które bezpośrednio nie zagrażają życiu, wyłączenie sprzętu diagnostycznego oraz spowodowanie, że w przyszłym roku kolejni do lekarzy pobiją dotychczasowe rekordy. Jeżeli słyszymy, że w przyszłorocznym budżecie zaplanowano ponad 10 miliardów zabranych ze służby zdrowia, to można się spodziewać z jakich rozmiarów katastrofą będziemy mieć do czynienia w 2026 roku. Dla ratowania się przed bankructwem rząd planuje przywrócić surowe limity przyjęć do specjalistów, drastycznie ograniczyć diagnostykę obrazową, zminimalizować ilość niektórych zabiegów (np. oblicza się, że w rezultacie zaniechania zabiegów usuwania żačmy, ponad 90 tysięcy pacjentów nie doczeka się koniecznej operacji). Minister zapowiada, że znacznie ograniczona zostanie liczba leków otrzymywanych za darmo przez pacjentów poniżej 18 i powyżej 65 roku życia – bo podobno zwłaszcza starsze osoby zużywają za wiele lekarstw. Znowu wróci marne wyżywienie w szpitalach – bo szpital to nie restauracja i pacjenci nie mogą grymasić. A porody będzie się przyjmować na SOR-ach, bo oddziały położnicze są za drogie i trzeba je zlikwidować. Rząd, który przymyka oko na rozkradanie państwa, chce ratować się kosztem m.in. pacjentów. Trochę szpitali się zamknie (podobno jedną trzecią), na innych zlikwiduje niektóre oddziały, na pozostałych zmniejszy liczbę przyjęć – i może jakoś to będzie. Żadnego pomysłu na naprawę tragicznej sytuacji rząd nie ma i mieć nie będzie. Dlatego konieczne jest jak najszybsze odesłanie tej ekipy na niezasłużoną emeryturę i wprowadzenie zmian, które pozwolą uratować życie i zdrowie tysiącom pacjentów. Jakie to zmiany? Mówiono o tym na konferencji Prawa i Sprawiedliwości, zorganizowanej dokładnie w drugą rocznicę powołania rządu partaczy. Dyskusja na ten temat będzie jeszcze trwała, ale kilka propozycji zostało już zgłoszonych. Na przykład aby zwiększyć dostępność diagnostyki laboratoryjnej należałoby ją przenieść ze szpitali do łatwiej dostępnych ambulatoriów. Szpitale publiczne powinny być pod jednym zarządem, a nie jak to ma miejsce obecnie, gdy są szpitale podległe powiatom, inne podległe województwom, jeszcze inne bezpośrednio rządowi. Wielu zwolenników ma również propozycja, aby lekarze musieli wybierać: dobrze płatną pracę w szpitalu albo prywatną praktykę. Mówiono także o rocznym urlopie dla poratowania zdrowia dla pielęgniarek, tak jak to mają zagwarantowane nauczyciele. Jedno jest jednak pewne: aby zmiany na lepsze okazały się możliwe, musi odejść ekipa Tuska, która dziś niszczy Polskę.

SPRAWY DUŻE I MAŁE. FELIETON SŁAWOMIRA PIETRZYKA

ZNAK POKOJU

Przed nami Święta Bożego Narodzenia, które zawsze kojarzą się ze zgodą i przyjaźnią. To podczas Wigilii dzielimy się oplatkiem i nawzajem przebaczamy sobie złe sprawy, wyciągając do siebie rękę. Przypominanie tych pięknych obyczajów w czasie, gdy świat ogarnięty jest niepokojem i toczy się w Europie konwencjonalna wojna, w której giną tysiące ludzi jest prowokacją intelektualną lub nieuzasadnioną optymistyczną wizją. Jednak w zdecydowanej większości rodzin, przynajmniej u nas w Polsce będziemy świętowali pod znakiem pokoju i pojednania. Czy tak nie mogłaby wyglądać rzeczywistość w skali makro? Na szczęście wśród nas są niepoprawni optymiści, którzy przewidują możliwość zakończenia wojny w Ukrainie „na gwiazdkę”. Gdy piszę te słowa jesteśmy w przededniu spotkania wysłanników Donalda Trumpa z Włodzimierzem Zeleńskim w towarzystwie trzech przywódców europejskich kanclerza Niemiec, premiera Wielkiej Brytanii oraz prezydenta Francji. Ma na nim dojść do ostatecznego ustalenia warunków zawieszenia broni na Ukrainie. Sprawa nie jest łatwa i trzymana do końca w tajemnicy, ale poprzedziły ją liczne spotkania w relacjach Stany Zjednoczone, Rosja, Ukraina uzupełnione kontaktami z europejskimi przywódcami. Nie przypadkowo używam słowa „uzupełnione”, bo jednak decyzje zapadną wśród pierwszej trójki. Rokowania nie były łatwe. Początkowy plan Donalda Trumpa wyraźnie zdominowany przez stanowisko Rosji uległ modyfikacji. Najprawdopodobniej cały Donbas póki co nie zostanie przekazany Rosji. Wygląda na to, że wojna zostanie zamrożona na obecnej linii frontu wokół której powstanie strefa zdemilitaryzowana obsadzona przez neutralnych żołnierzy. Byłoby to ustępstwo Rosji, ale liczy ona w zamian na jak najszybsze przeprowadzenie wyborów na Ukrainie. Prawdopodobnie Putin spodziewa się odsunięcia od władzy Zeleńskiego i w ogóle opcji „niepodległościowej”. Jego zdaniem umęczeniu wojną Ukraińcy wybiorą władze ugodowe wobec Rosji, które nie tylko oddadzą Donbas, ale podporządkują swój kraj wpływom swojego wschodniego sąsiada, zachowując „suwerenność” typu Białorusi. Ten ostatni kraj spotkał się nie przypadkowo z łaskawością Donalda Trumpa, który zniósł częściowo sankcje wobec tego państwa w zamian za uwolnienie 123 więźniów politycznych. Jest to sygnał USA, że można poważnie traktować Białoruś jako niezależne państwo, na co w przyszłości będzie mogła także liczyć Ukraina. Zapewne otrzyma ona także zapewnienia swojego bezpieczeństwa, ale mało kto już zwraca uwagę na to w jakim układzie. Teraz zatem przejdę do najważniejszej części moich rozważań. Czy powinniśmy przyjąć za dobrą monetę przerwanie wojny na Ukrainie i czy powinniśmy się cieszyć z tego pokoju? Na pewno każde przerwanie wojny i zaprzestanie przelewania ludzkiej krwi powinno nas ucieszyć. Ten znak pokoju należy przyjąć z aprobatą. Jednak trzeba będzie z uwagą śledzić dalszy bieg wydarzeń. Zbyt wiele analogii nasuwa się nam z historii i to tej najnowszej przed wybuchem II wojny światowej. O paradoksie, mówił o tym ostatnio kanclerz Niemiec, przypominając ustępstwa państw Europy wobec dyktatu Hitlera, które wiadomo czym się skończyły. Szanowni Czytelnicy, przerywam snucie tych rozważań i życzę na te nadchodzące Święta Bożego Narodzenia zdrowia, wszelkiej pomyślności i prawdziwych znaków pokoju, które zapewnią nam bezpieczne życie dzisiaj, jutro i pojutrze...

DZISIAJ O KARPIU PO ŻYDOWSKU

Polska wigilia nie może odbyć się bez karpia. Co prawda, tu i ówdzie w III Rzeczypospolitej, próbowano karpia zastąpić filetemi z łososia czy dorsza, ale ostatecznie karp i tak powracał. Ale karpia można podać nie tylko jako tradycyjnie usmażone dzwonka, ale także w innej postaci. Na przykład jako karpia po żydowsku. Smakowo jest to ciekawa propozycja. A dla tych, którzy lubią eksperymentować w kuchni, podaję sprawdzony przepis na smaczne wigilijne danie, na karpia z rodzynekami i cebulą. A jeśli na dodatek karpia do tej potrawy zakupimy u siostr benedyktynek w Staniątkach, to połączymy, przynajmniej symbolicznie, Stary Testament z Nowym Testamentem – bo karpia zakupionego u zakonnic, przyrządzimy na modłę Izraelitów. A więc do rzeczy. To będzie przepis na 6 porcji.

Składniki: 2 płaty karpia (łącznie około 1,5 kg), 1 opakowanie przyprawy do karpia, 2 cebule, 3 łyżki masła, 4 goździki, 1,5 szklanki bulionu, 50 g rodzynek, 50 g płatków migdałów, 1 łyżka soku z cytryny i natka pietruszki.

I możemy się zabrać za przygotowanie tej naprawdę smacznej potrawy. Płaty karpia należy umyć, następnie odciąć płetwy i usunąć wszystkie łuski. Pokroić na porcje. Doprawić przyprawą do ryb. Następnie bierzemy się za cebulę. Trzeba ją obrać i pokroić na półplasterki. Następnie należy zeszklić ją na maśle z dodatkiem goździków. Wlać do tego bulion i zagotować. Sprawdzić doprawienie solą.

W kolejnym kroku do przygotowanego w ten sposób wywaru należy włożyć rybę, przykryć wszystko i gotować na małym ogniu przez ok. 25 minut. Następnie całość wyjąć na półmisek. Do wywaru dodać rodzynek, płatki migdałów oraz sok z cytryny. I znów gotować, ale już bez przykrycia przez kilka minut do czasu, aż sos trochę odparuje. Tym sosem polać po rybie i całość udekorować natką pietruszki.

A skoro już o karpia mowa, to warto wiedzieć, że karp ma liczne właściwości i wartości odżywcze, dzięki czemu korzystnie wpływa na zdrowie. Jedzony regularnie poprawia pracę serca i pamięć, a nawet wpływa na zwiększenie odporności organizmu. Karp zaliczany jest do ryb średniotłustych. Znajdują się w nim nienasycone kwasy tłuszczowe: kwasy omega-3 i omega-6, które wspomagają pracę mózgu oraz zmniejszają ryzyko udaru mózgu i zawału serca. Karp jest też źródłem witamin z grupy B (B1, B6, B12 oraz PP). Mięso karpia składa się także z łatwo przyswajalnego białka i minerałów: wapnia, fosforu, potasu, żelaza i sodu.

Warto także pamiętać, że wartości odżywcze karpia zależą w pewnym stopniu od tego, czym był karmiony. Jeśli żywiony był kiepskiej jakości paszą – będzie zawierał więcej tłuszczu niż białka. Wartościowy karp nie może też rosnąć zbyt szybko. Dobra ryba powinna być karmiona przez trzy sezony naturalną paszą. A tak właśnie karmione są karpie królewskie hodowane przez staniąteckie mniszki, o czym pisałem w ubiegłym tygodniu.

Życzę zatem smacznego wigilijnego karpia, a z okazji Świąt Bożego Narodzenia składam wszystkim najlepsze życzenia.

IDĄ ŚWIĘTA, WIĘC PAMIĘTAJ!

Jeżeli jesteś tak zwanym kierującym, a idą święta Bożego Narodzenia to pamiętaj o zasadach, które musisz spełnić, by przebiegły one w odpowiednim nastroju. Wiadomo, że „rybka lubi pływać”. Zarówno karp w wodzie, jak szprotka czy sardynka w oleju i to nie silnikowym. Zatem nie należy zmuszać rybki, już dodatkowo przeżutej, do pływania w roztworze wody i etanolu. Rybce na pewno to nie zaszkodzi, ale gdybyśmy po takiej próbie pływania rybki zechcieli przewieźć ją samochodem to nam wielce owa rybka może zaszkodzić. Policjanci i funkcjonariusze pozostałych 10 służb uprawnionych do kontroli mogą zatrzymać kierującego, jeżeli ów jest pod wpływem alkoholu lub innego podobnie działającego środka polując w okresie świątecznym nie „na upatrzonego”, lecz wedle zasady przejętej od gry Lotto, czyli „na chybił trafił”.

Zatrzymany do kontroli – i absolutnie trzeźwy – kierujący mógłby poprosić o sprawdzenie zawartości alkoholu we krwi w placówce medycznej. Ale nie próbujcie tego w takim demokratycznym kraju, jak nasz, bowiem pobranie krwi trwa krótko, ale oczekiwanie na wynik – długo. Nawet kilka tygodni, a na ten czas organa kontrolne zatrzymują prawo jazdy. Na dodatek może się przydarzyć, iż niedouczony, bądź nadgorliwy personel medyczny krew pobierający zdezynfekuje skórę w miejscu pobrania za pomocą czystego etanolu i okaże się, że jego kropła zmieszana z ilością pobranej do badania krwi da zaskakujący dla nas wynik np. 8 promille. Choć większość lekarzy uważa, iż 4 promille alkoholu we krwi to jest dawka śmiertelna. Ale nie u Polaka. Przypomnę tylko, że przed kilkunastu laty na Karpiowszczyźnie pewien kierujący „ładą” włościanin prowadził mając we krwi – jak się potem okazało – ponad 7 promille alkoholu. A prowadził dlatego, że opierał się o drzwi auta i na jezdnię wypadł dopiero po otwarciu tych drzwi przez policjanta. Jeszcze lepszym wynikiem może poszczycić się pewna mieszkanka województwa zachodniopomorskiego, która przybyła do szpitala wnosząc na teren tej placówki leczniczej 13,5 promille alkoholu w swojej krwi.

Wprawdzie z napisów widniejących gdzie nie gdzie na murach można się dowiedzieć, że „masło kocha maselnickę”, jednak do tej pory nikt nie przestrzega, iż „kierownica nie kocha alkoholu” zawartego we krwi kierującego. Dlatego decydując się na „świąteczną rybkę”, tę co lubi pływać, należy, poniechać kierownicy. To samo dotyczy świątecznych odwiedzin u rodziny, na które nie trzeba się udawać samochodem, tym bardziej, że niewiele jest miejsc w Krakowie z gwarancją miejsca parkingowego. Lepiej korzystać w okresie przedświątecznym i świątecznym z komunikacji publicznej. Autobus czy tramwaj zawsze kiedyś przyjedzie, nawet z opóźnieniem, a zasiadając za kierownicą „w stanie wskazującym” możemy się narażać na nieprzyjemne spotkanie z patrolem.

Miłośnicy podnoszenia ciężarów nawet w XXI wieku nie męczą się, bo tradycyjna pojemność kieliszka zmalała na przełomie wieków do 40g, z niedysyjszych 50g. I aż strach przypominać młodzieży, że niegdyś delectowano się lornetą z meduzą. Lorneta to były 2 „literatki” po 100 g (takimi pojemnościami zadowalali się m. in. twórcy słowa pisanego), zaś meduza – galaretką wieprzową na zakąskę... Niemniej Wesołych Świąt!

REKLAMA

ZAPRASZAMY DO BARÓW MLECZNYCH NA SMACZNE I NIEDROGIE POTRAWY

Bar „Bieńczyce”, os. Kazimierzowskie 22, tel. 12 648 15 10

Bar „Centralny”, os. Centrum C1, tel. 12 644 14 95

Bar „Szkolny”, os. Na Skarpie 24, tel. 12 644 34 02

Bar „Północny”, os. Teatralne 11, tel. 12 644 40 87

**Bary zapewniają świeże i tanie dania
tradycyjnej kuchni polskiej**

TOWARZYSTWO
SOLIDARNEJ POMOCY

im. Kazimierza Fugła w Krakowie

JEDEN
DRUGIEGO
BRZEMIONA
NOŚCIE

Wypożyczalnia **non-profit** Sprzętu Rehabilitacyjnego

oraz sprzętu służącego do opieki nad osobami
przewlekłe chorymi czy w podeszłym wieku.

Pełny asortyment oraz zasady wynajmu
na stronie: www.tspkrakow.pl

Kraków Nowa Huta, ul. Ujastek 3, Pawilon 0
Tel. **12-644-09-68, 501-669-765**

Vident

STOMATOLOGIA PROTETYKA

lek. stom.
Andrzej Zimoch
tech. dent.
Marcin Słowiak

PEŁNY ZAKRES USŁUG
KORONY, MOSTY, PROTEZY,
EKSPRESOWE NAPRAWY

os. Boh. Września 1
tel. 12 641 48 08
12 645 93 33

BIURO OGŁOSZEŃ

tel. 12 643-44-33

E-mail:
sekretariat@glos-tn.krakow.pl

ZAPRASZAMY

FIRMA ELMAR zaprasza KARP KRÓLEWSKI

SPRZEDAŻ od dnia:

12 grudnia 2025 r. (piątek)

do wyczerpania asortymentu

Miejsce sprzedaży: Plac Targowy „PIAST”
os. Piastów 60A pawilon 3 /sklep rowerowy/
tel. 12 647-13-88, 502-730-087

W sprzedaży będą również:
**amur, lin, pstrąg, tołpyga,
sum, szczupak, jesiotr**

KARP KRÓLEWSKI
żywy
lin • amur • szczupak • sandacz • sum

F.H.U. "ELMAR" s.c.
rowery

**SPRZEDAŻ • SERWIS • KOMIS
CZĘŚCI I AKCESORIA ROWEROWE**

31-625 Kraków, os. Piastów 60 A, paw. 3, Plac Targowy "PIAST"
tel. 12 647 13 88 www.elmar.interial.pl elmar@interial.pl
kom. 502 730 087 www.elmar-rowery.pl sklep@elmar-rowery.pl

GRILL MANHATTAN, ZALEW NOWOHUCKI UL. BULWAROWA

21.12.2025
12:00 - 16:00
**GRILL MANHATTAN
ZALEW NOWOHUCKI
UL. BULWAROWA**

**Nasza
NOWOHUCKA
Choinka 2025**

**12:00 - 16:00 WARSZTATY
Ciepły posiłek
PRZYGOTOWANIE KARTEK
ORAZ DEKORACJI ŚWIĄTECZNYCH**

12:00 - 16:00
**UBIERANIE CHOINKI I WSPÓLNE KOLOROWANIE Z
Zespołu wokalnno-muzyczny
MARKOWE GRANIE + SENIORKI**

**DUŻA CHOINKA UFIUNDOWANA PRZEZ
CENTRUM HANDLOWE TANDETA**
**POZOSTAŁE 6 CHOINEK
ZOSTAŁO UFIUNDOWANE PRZEZ**

cht KRAKOWSKIE
RMF

**Dziękujemy
Serdecznie**

**AKCJA
HONOROWEGO
ODDAWANIA
KRWI**
- Dobry Uczynek -

1-10
6-30
30-60
60-90
90-120
120-150
150-180
180-210
210-240
240-270
270-300
300-330
330-360
360-390
390-420
420-450
450-480
480-510
510-540
540-570
570-600
600-630
630-660
660-690
690-720
720-750
750-780
780-810
810-840
840-870
870-900
900-930
930-960
960-990
990-1020
1020-1050
1050-1080
1080-1110
1110-1140
1140-1170
1170-1200
1200-1230
1230-1260
1260-1290
1290-1320
1320-1350
1350-1380
1380-1410
1410-1440
1440-1470
1470-1500
1500-1530
1530-1560
1560-1590
1590-1620
1620-1650
1650-1680
1680-1710
1710-1740
1740-1770
1770-1800
1800-1830
1830-1860
1860-1890
1890-1920
1920-1950
1950-1980
1980-2010
2010-2040
2040-2070
2070-2100
2100-2130
2130-2160
2160-2190
2190-2220
2220-2250
2250-2280
2280-2310
2310-2340
2340-2370
2370-2400
2400-2430
2430-2460
2460-2490
2490-2520
2520-2550
2550-2580
2580-2610
2610-2640
2640-2670
2670-2700
2700-2730
2730-2760
2760-2790
2790-2820
2820-2850
2850-2880
2880-2910
2910-2940
2940-2970
2970-3000
3000-3030
3030-3060
3060-3090
3090-3120
3120-3150
3150-3180
3180-3210
3210-3240
3240-3270
3270-3300
3300-3330
3330-3360
3360-3390
3390-3420
3420-3450
3450-3480
3480-3510
3510-3540
3540-3570
3570-3600
3600-3630
3630-3660
3660-3690
3690-3720
3720-3750
3750-3780
3780-3810
3810-3840
3840-3870
3870-3900
3900-3930
3930-3960
3960-3990
3990-4020
4020-4050
4050-4080
4080-4110
4110-4140
4140-4170
4170-4200
4200-4230
4230-4260
4260-4290
4290-4320
4320-4350
4350-4380
4380-4410
4410-4440
4440-4470
4470-4500
4500-4530
4530-4560
4560-4590
4590-4620
4620-4650
4650-4680
4680-4710
4710-4740
4740-4770
4770-4800
4800-4830
4830-4860
4860-4890
4890-4920
4920-4950
4950-4980
4980-5010
5010-5040
5040-5070
5070-5100
5100-5130
5130-5160
5160-5190
5190-5220
5220-5250
5250-5280
5280-5310
5310-5340
5340-5370
5370-5400
5400-5430
5430-5460
5460-5490
5490-5520
5520-5550
5550-5580
5580-5610
5610-5640
5640-5670
5670-5700
5700-5730
5730-5760
5760-5790
5790-5820
5820-5850
5850-5880
5880-5910
5910-5940
5940-5970
5970-6000
6000-6030
6030-6060
6060-6090
6090-6120
6120-6150
6150-6180
6180-6210
6210-6240
6240-6270
6270-6300
6300-6330
6330-6360
6360-6390
6390-6420
6420-6450
6450-6480
6480-6510
6510-6540
6540-6570
6570-6600
6600-6630
6630-6660
6660-6690
6690-6720
6720-6750
6750-6780
6780-6810
6810-6840
6840-6870
6870-6900
6900-6930
6930-6960
6960-6990
6990-7020
7020-7050
7050-7080
7080-7110
7110-7140
7140-7170
7170-7200
7200-7230
7230-7260
7260-7290
7290-7320
7320-7350
7350-7380
7380-7410
7410-7440
7440-7470
7470-7500
7500-7530
7530-7560
7560-7590
7590-7620
7620-7650
7650-7680
7680-7710
7710-7740
7740-7770
7770-7800
7800-7830
7830-7860
7860-7890
7890-7920
7920-7950
7950-7980
7980-8010
8010-8040
8040-8070
8070-8100
8100-8130
8130-8160
8160-8190
8190-8220
8220-8250
8250-8280
8280-8310
8310-8340
8340-8370
8370-8400
8400-8430
8430-8460
8460-8490
8490-8520
8520-8550
8550-8580
8580-8610
8610-8640
8640-8670
8670-8700
8700-8730
8730-8760
8760-8790
8790-8820
8820-8850
8850-8880
8880-8910
8910-8940
8940-8970
8970-9000
9000-9030
9030-9060
9060-9090
9090-9120
9120-9150
9150-9180
9180-9210
9210-9240
9240-9270
9270-9300
9300-9330
9330-9360
9360-9390
9390-9420
9420-9450
9450-9480
9480-9510
9510-9540
9540-9570
9570-9600
9600-9630
9630-9660
9660-9690
9690-9720
9720-9750
9750-9780
9780-9810
9810-9840
9840-9870
9870-9900
9900-9930
9930-9960
9960-9990
10000-10030
10030-10060
10060-10090
10090-10120
10120-10150
10150-10180
10180-10210
10210-10240
10240-10270
10270-10300
10300-10330
10330-10360
10360-10390
10390-10420
10420-10450
10450-10480
10480-10510
10510-10540
10540-10570
10570-10600
10600-10630
10630-10660
10660-10690
10690-10720
10720-10750
10750-10780
10780-10810
10810-10840
10840-10870
10870-10900
10900-10930
10930-10960
10960-10990
11000-11030
11030-11060
11060-11090
11090-11120
11120-11150
11150-11180
11180-11210
11210-11240
11240-11270
11270-11300
11300-11330
11330-11360
11360-11390
11390-11420
11420-11450
11450-11480
11480-11510
11510-11540
11540-11570
11570-11600
11600-11630
11630-11660
11660-11690
11690-11720
11720-11750
11750-11780
11780-11810
11810-11840
11840-11870
11870-11900
11900-11930
11930-11960
11960-11990
12000-12030
12030-12060
12060-12090
12090-12120
12120-12150
12150-12180
12180-12210
12210-12240
12240-12270
12270-12300
12300-12330
12330-12360
12360-12390
12390-12420
12420-12450
12450-12480
12480-12510
12510-12540
12540-12570
12570-12600
12600-12630
12630-12660
12660-12690
12690-12720
12720-12750
12750-12780
12780-12810
12810-12840
12840-12870
12870-12900
12900-12930
12930-12960
12960-12990
13000-13030
13030-13060
13060-13090
13090-13120
13120-13150
13150-13180
13180-13210
13210-13240
13240-13270
13270-13300
13300-13330
13330-13360
13360-13390
13390-13420
13420-13450
13450-13480
13480-13510
13510-13540
13540-13570
13570-13600
13600-13630
13630-13660
13660-13690
13690-13720
13720-13750
13750-13780
13780-13810
13810-13840
13840-13870
13870-13900
13900-13930
13930-13960
13960-13990
14000-14030
14030-14060
14060-14090
14090-14120
14120-14150
14150-14180
14180-14210
14210-14240
14240-14270
14270-14300
14300-14330
14330-14360
14360-14390
14390-14420
14420-14450
14450-14480
14480-14510
14510-14540
14540-14570
14570-14600
14600-14630
14630-14660
14660-14690
14690-14720
14720-14750
14750-14780
14780-14810
14810-14840
14840-14870
14870-14900
14900-14930
14930-14960
14960-14990
15000-15030
15030-15060
15060-15090
15090-15120
15120-15150
15150-15180
15180-15210
15210-15240
15240-15270
15270-15300
15300-15330
15330-15360
15360-15390
15390-15420
15420-15450
15450-15480
15480-15510
15510-15540
15540-15570
15570-15600
15600-15630
15630-15660
15660-15690
15690-15720
15720-15750
15750-15780
15780-15810
15810-15840
15840-15870
15870-15900
15900-15930
15930-15960
15960-15990
16000-16030
16030-16060
16060-16090
16090-16120
16120-16150
16150-16180
16180-16210
16210-16240
16240-16270
16270-16300
16300-16330
16330-16360
16360-16390
16390-16420
16420-16450
16450-16480
16480-16510
16510-16540
16540-16570
16570-16600
16600-16630
16630-16660
16660-16690
16690-16720
16720-16750
16750-16780
16780-16810
16810-16840
16840-16870
16870-16900
16900-16930
16930-16960
16960-16990
17000-17030
17030-17060
17060-17090
17090-17120
17120-17150
17150-17180
17180-17210
17210-17240
17240-17270
17270-17300
17300-17330
17330-17360
17360-17390
17390-17420
17420-17450
17450-17480
17480-17510
17510-17540
17540-17570
17570-17600
17600-17630
17630-17660
17660-17690
17690-17720
17720-17750
17750-17780
17780-17810
17810-17840
17840-17870
17870-17900
17900-17930
17930-17960
17960-17990
18000-18030
18030-18060
18060-18090
18090-18120
18120-18150
18150-18180
18180-18210
18210-18240
18240-18270
18270-18300
18300-18330
18330-18360
18360-18390
18390-18420
18420-18450
18450-18480
18480-18510
18510-18540
18540-18570
18570-18600
18600-18630
18630-18660
18660-18690
18690-18720
18720-18750
18750-18780
18780-18810
18810-18840
18840-18870
18870-18900
18900-18930
18930-18960
18960-18990
19000-19030
19030-19060
19060-19090
19090-19120
19120-19150
19150-19180
19180-19210
19210-19240
19240-19270
19270-19300
19300-19330
19330-19360
19360-19390
19390-19420
19420-19450
19450-19480
19480-19510
19510-19540
19540-19570
19570-19600
19600-19630
19630-19660
19660-19690
19690-19720
19720-19750
19750-19780
19780-19810
19810-19840
19840-19870
19870-19900
19900-19930
19930-19960
19960-19990
20000-20030
20030-20060
20060-20090
20090-20120
20120-20150
20150-20180
20180-20210
20210-20240
20240-20270
20270-20300
20300-20330
20330-20360
20360-20390
20390-20420
20420-20450
20450-20480
20480-20510
20510-20540
20540-20570
20570-2